ХЫН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 73 (7073)
МАРТЫН 27
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МАЛАЖАЛАЙ ФЕРМЭНҮҮДЫЕ ДҮРШЭЛТЭЙ КАДРНУУДААР ХАНГАХА

рын таба—зургаан жэлэй турша малажалhaa гол продуктнуудые гые хоёр—хоёр хахад дахин ехэ охо гэhэн зорилго КПСС-эй тральна Комитедэй Пленум хү ажахын хүдэлмэришэдэй урда таhан байна. Энэ зорилгые амжалтаaр дүүргэлгэ малажалай бүхы стогуудые дүршэлтэй кадрнуу бэхижүүлhэнhээ болохо байна. хозуудай ба совхозуудай маллай фермэнүүдые ажал хэрэгээ эдэг, ажал хэрэгтээ эрдэм бэли бүхыдэнь зорюулдаг хүнүүдэй тойлжо байгаагүй hаань, ниитын ажалые хүгжөөлгын талаар хэше hайнаар табигдаhан түсэ, хэмжээ-ябуулганууд уг зорил хүрэжэ шадахагүй юм.

Малажалай кадрнуудые шэлэхэ, үүжүүлхэ тухай партийна организацинуудай саг үргэлжын орол малажалhaa hү, мяха, тоhо, ho ба бусад продуктнуудые ехээр даг болохын түлөө тэмсэлдэ угаа удхашанартай. Гэбэшье, олон онууд ба областьнуудта малажа кадрнуудтай ябуулагдадаг хүмэри үшөөл муугаар табигданхай тэмдэглэхэ шухала. Эгээл энэ даа малажалай гээгдэлэй шалтануудай нэгэнинь болоно. Маллай кадрнуудые бэхижүүлхэ ту анхаралай багаар табигдаад хада юунэй болодог байhыень повско ССР-эй зарим районуудай шээ дээрэ хаража болоно. Эндэ лай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр эржэ байна. Тэжээлэй дутамаг рэhээ, малай харууhалгын муу табигдаhан дээрэhээ үнеэд, га хонид олооро үхэhэн, малажа ашаг шэмэнь доошоо ороhон йна. Республикын партийна ба соскэ органууд фермэнүүдые дүртэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ лай олохон шиидхэбэри гаргаа hэн. шье, олон ушарта эдэ шиидхэбэдынь саарhан дээрэ үлэшөө. лшад, гахайшад, мүн фермын адшье хүдэлмэрилэгшэд олоороо гдэнэ, энээнhээ боложо, малай ууhалгада эзэн бусаар хандаха дал гарана. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй зэргэнүүдтэ коммунист ба комсомолецуудые олон мянлдаарнь шэнээр нэмэжэ оруулхаар тийна ба комсомольско организацинуудай хүсые зүбөөр хурилан табиха хэрэгтэй гэжэ С-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор онсо тэмдэглэгдэhэн байгаа.

Партийна организацинууд эдэ заание дүүргэлтэ болгожо, фермэтэ саг үргэлжэ ажаллахынь ту партиин ба комсомолой гэшүү нилээд олоор эльгээhэн байна.

Теэд иимэ юумэ хаана хаанагүй дээ гэхээр бэшэ, Коммунистнууд комсомолецууд cooho мэргэжэл hайн кадрнуудые шэлэн табижа, ажалай фермэнүүдые бэхижүүл хэрэгые нютагуудтахи партийна хон органуудай тоодоггүй байhые шэлhэн баримтанууд hая үнгэр партийна эдэбхитэдэй суглаа дээрэ хэлэгдээ hэн. Ростовско астьдо хүдөөдэ ажалладаг, пар гэшүүд ба кандидадуудай орой юhэн процентнь тон hүүлэй болотор фермэнүүд дээрэ хүмэрилдэг байгаа. Западна ба веево-Курганска районуудай хозуудта коммунистнууд-малшад гаяа үсөөн. Молотовско обстиин хэдэ хэдэн районуудтохёолдоhон ушар байдал бүри е тэсэшэгүй. Энэ областиин Верехинска райондо 1842 коммунист бии аад лэ, тэдээн cooho маллай фермэнүүдтэ оройдоо 18 хүн аллана.

Колхозууд болон совхозуудые маллай кадрнуудаар бэхижүүлхын түлөө хооhон хөөрэлдөөгөөр бэшэ, харин бодотоор оролдохо гээшэ партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай зорилгонь болоно. Хамагай түрүүндэ фермэнүүдые даагшанарай составые бэхижүүлхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэридэ коммунистнууд болон комсомолецуудай, хүдөө ажахын түрүүшүүл болон мэргэжэлтэдэй дундаhaa шэлэн табиха хэрэгтэй.

Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд болбол агрономууд, зоотехнигүүд болон ветеринарна хүдэлмэришэдэй хүсэ шадабарииe, эрдэм мэргэжэлые бүрин түгэсөөр хэрэглэхэ, тэдэниие районууд, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудта зүбөөр хубаарилан табиха, колхозой ба совхозой малажалда тэдэнэй эмхидхэхы үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Партийна организацинууд малажалай кадрнуудые зүбхэн шэлэжэ олоод лэ тэрээгээрээ хизаарлаха ёhoгүй. Тэдэнэй ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа үдэр бүри hаналаа табиха гээшэ бага бэшэ удхашанартай. Тэдэниие зоотехническэ эрдэм мэргэжэлээр, түрүүшүүлэй дүй дүршэлөөр саг үргэлжэ зэбсэглэхэ хэрэгтэй.

Кадрнуудтай ябуулагдадаг бүхы хүдэлмэриие партийна организацинууд эрхилхэ зэргэтэй. Партийна организацинууд хадаа малажалда хүдэлмэрилжэ байгаа хүн бүхэниие анхарал оролдолгоор хүреэлхэ, хүн бүхэнэй үүсхэл эдэбхиие саг соонь дэмжэхэ уялгатай. Малшадай дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй ба политическэ бүхы ажал-ябуулга хадаа шадаал hаа hайнаар ажаллаха гэhэн эрмэлзэлгэ хүнүүдтэ түрүүлхэ, тэдээнэй үүсхэл ба эдэбхиие дэлгэрүүлхэ, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө, малажалые хүгжөөн дэбжээхын, тэрэнэй ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ туhалха ёhотой.

Малшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие доройтонги задагай байдалда оруулhан баримтануудтай эбсэжэ болохогүй. Теэд тиимэ баримтануудай үсөөн бэшэ ушарданинь гэмшэлтэй. Башкирска АССР-эй Дуванска районой партийна организацинууд парти, правительствын шиидхэбэринүүдые малшадта саг соонь ойлгуулжа үгэнэгүй. Районой партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд фермэнүүд дээгүүр ябадаггүй шахуу, хүнүүдтэй хөөрэлдэдэггүй, элидхэлнүүдые хэдэггүй. Малшад хэдэн неделеэр шэнэ газетэ харадаггүй байна. Тус район соо малажалай 76 фермэ бии аад лэ, тэдээнэй нэгэндэншье улаан булан үгы.

Мүнөө ороной колхозууд ба совхозуудта КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл бүри үргэнөөр дэлгэржэ байна. Хүдөөгэй ажалшад тарянажал ба малажалые хүгжөөхын түлөө тодорхой хэмжээ-ябуулганuудые зохёоно, тэдээнээ бэелүүлжэ эхилнэ. Малажалhaa ашаг шэмэ ехээр абадаг болохын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые толгойлхо, малажалай кадрнуудай дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр шангадхаха гээшэ партийна органиацинуудай уялга мүн.

Малажалай бүхы участогуудые дүй дүршэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ гээшэ партийна органиацинуудай хойшолуулашагүй зорилго болоно. Энэ хадаа ниитын малажалые шууд дэбжээхэ үндэhэ hуури мүн.

(«Правдын» мартын 25-най түрүү бэшэгhээ).

Бурядай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай наhа бараhаар 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан научна сесси

Бурядай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай наhа бараhаар 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан научна сесси Соведүүдэй хоёрдохи Байшангай зал соо уржадэр нээгдэбэ.

Энэ сесси Бурят-Монголой культурын научно-шэнжэлэлгын институт СССР-эй Наукануудай академиин востоковедениин институдай, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Казанска университедэй, А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Иркутска университедэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой педагогическа институдай, Бурят-Монголой зооветеринарна институдай ба областной партийна hургуулиин хабаадалгатайгаар үнгэргэжэ байна.

«Доржи Банзаровай ажаябадал ба ажал-ябуулга тухай» нүхэр Хаптаевай, «Доржи Банзаровай үзэл бодолой бүрилдэхэ ябадалда Казанска университедэй дүүргэhэн үүргэ» гэhэн нүхэр Шофманой, «Доржи Банзаровай үзэл бодол тухай асуудалаар» нүхэр Хадаловай, «Доржи Банзаровай хэhэн этимологическа шэнжэлгэнүүд тухай» нүхэр Цыдендамбаевай элидхэлнүүд үдэшын заседани дээрэ шагнагдаhан байна.

Үсэгэлдэр научна сесси өөрынгөө хүдэлмэриие үргэлжэлүүлбэ.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ

Мартын 25-да Кремлёвско Ехэ Ордон соо РСФСР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. РСФСР-эй Гүрэнэй 1955 оной бюджет тухай элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

Үглөөнэй заседани дээрэ депутат **Л. Я. Флорентьев** (Алтайска хизаар) түрүүн үгэ хэлэбэ. Шэнэ ба боро газар ашаглалга манай хизаарые ороной зүүн зүгэй бүри томо экономическа район болгоо гэжэ тэрэ хэлэнэ. Алтайн колхозууд ба совхозууд 1954 ондо ороohо үйлэдбэрилгые дүрбэ дахин ехээр ургуулжа, гүрэндөө 230 миллион үлүүтэй пүүд таряа тушаагаа. Шэнэ газар дээрэhээ хуряагдаhан таряанhaa колхозууд 1.600 миллион түхэригэй — дунда зэргээр колхоз бүхэнэй 1,3 миллион түхэригэй олзо доход абаа. Энэ хабартаа үшөө 1,5 миллион гектар шэнэ газар ашаглагдажа, тарилгын талмай бүри үргэдхэгдэхэ юм. Байгша ондо Алтайн колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд 500 миллион пүүд ороohо, 1,5 миллион пүүд тоhо, 500 мянган пүүд сыр, 500 мянган пүүд ноohо ба 2,5 миллион пүүд гахайн мяха абахын түлөө тэмсэхэ байна. Абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хизаар дотор социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Кукуруза тарилтын талмайн нилээд үргэдхэгдэхэ байhан тухай үгэ хэлэгшэ саашань хэлэнэ. Энэ культура тэжээлэй ороohо тон ехээр ургуулха ба 10 миллион тонhoho бага бэшэ силос абаха арга олгохо юм.

Депутат Флорентьев РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет баталха тухай дурадхалые дэмжэбэ.

Депутат **Д. Н. Крюков** (Тюменскэ область) өөрынгөө ехэнхи үгые нютагай промышленностиие хүгжөөхэ асуудалда зорюулба. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин предприятинууд нёдондо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 106 процент дүүргээ. Мүнөө жэлэй программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ, нютагай түүхэй эдээр продукци үйлэдбэрилэн гаргаха нэмэлтэ ресурснууд бэдэрэгдэжэ байна.

Орон дотор хоёрдохи зэргын түүхэй эд бэлэдхэхэ ехэхэн арга боломжонууд бии гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэнэ. Тиимэ түүхэй эдээр сабуу, яhанай гурил, техническэ хүбэн болон бусад продуктнуудые хэжэ болохо юм. Олзоборилгын коопераци түүхэй эд бэлэдхэхэ хүдэлмэриие тон hулаар ябуулна. Тэрэшэлэн үрэ жэмэс, hархяаг, шубуу гэхэ мэтые бэлэдхэлгэ ба буйлуулга hулаар эмхидхэгдэнхэй. Роспотребсоюз ба РСФСР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай министерство иимэ хүдэлмэри ябуулхын тула зохихо услови байгуулнагүй.

Депутат Крюков аппарадые саашадань үсөөрүүлхэ шухала байhан тухай хэлэнэ. Область дотор хоёр жэл соо налоговой аппарат хоёр дахин шахуу үсөөрүүлэгдэхэдээ бүри hайнаар хүдэлдэг болоо. Нёдондо налог суглуулха түсэб 107 процент дүүргэгдээ.

РСФСР-эй Совхозуудай министр, депутат **Т. А. Юркин** үгэ хэлэхэ зуураа, Федерациин совхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ 1953 онойхидо орходоо 48 миллион пүүд таряа, 1,1 миллион центнер hү, 620 мянган центнер мяха, 880 мянган центнер овощь гүрэндэ үлүү ехээр тушаагаа. Нёдондо 600 гаран совхозууд үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3 мянга гаран килограмм, 140 совхозууд 4 мянга гаран килограмм hү haaгаа. Шэнэ ба боро газар ашаглалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсахын түлөө залуушуулай патриотическа хүдэлөөнэй ашаар 1954 ондо Сибириин, Уралай ба Поволжиин талануудта ороohо таряанай 37 томо совхозууд эмхидхэгдээ. Мүнөө жэлдэ ороohо таряанай 50 ба малажалай 90 совхозууд шэнээр эмхидхэгдэхэнь. Энэ хадаа 1953 онойхитой сасуулхада ороohото культуранuудай тарилгын талмайе хоёр дахин үргэдхэхэ арга олгохо юм. Гүрэндэ ороohо таряа тушаалга хоёр дахин шахуу, мяха — 30 процентээр, hү—40 процентээр, ноohо—26 процентээр ехэ болохо байна.

Текстильнэ промышленностиин элитэ новатор, депутат **М. И. Рожнева** трибунада гараба. Ажалай бүтээсэ хадаа шэнэ общественнэ байгуулалтын илаха хэрэгтэ эгээн гол шухала хэрэг болоно гэжэ агуу ехэ Ленин заагаа гэжэ тэрэ хэлэнэ. Ленинскэ энэ захяае манай залуушуул ходо hанажа ябадаг, тэрэниие бодотоор бэелүүлхын түлөө хамаг бүхы юумэ хэдэг байна. Хүдэлмэришэдэй ажалай эдэбхиие, мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлhэнэй ашаар ямар үрэ дүнгүүдэй туйлагдаха байhан тухай нүхэр Рожнева түрүү предприяти болохо Купавинска нарин сэмбэ нэхэдэг фабрикын жэшээ дээрэ харуулна. Энэ фабрика нёдондонойнгоо программые болзорhoонь урид, декабриин 17-до дүүргэхэ зуураа, түсэбhөө гадуур 200 мянга шахуу метр сэмбэ гаргаа. Тиихэдээ продукциинь 99,35 процентнь нэгэдэхи сортын байба. Эндэ ажалай бүтээсэ 16,4 процент дээшэлээ.

Үйлэдбэриин иимэ ехэ үрэ дүнгүүдые хайшан гээд туйланабта гэжэ бидэнhээ асуухадань, түбхын түрүүн коллективэйнгээ hуралсал тухай хөөрэдэгбди гэжэ нүхэр Рожнева хэлэнэ. Имагтал энэ хадаа манай амжалтануудай эшэ үндэhэн болоно. Үшөө 1951 ондо фабрикадамнай хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин-техническэ hуралсалай гурбан жэлэй түсэб табигдаhан байгаа. Мүнөө эндэ 1500 гаран хүн hуралсана. Фабрикын дэргэдэ техникум, үдэшын 10 жэлэй hургуули бии болгогдонхой. Студентнүүд-заочнигууд хоёр ээлжээндэ hуралсажа, hуралсал ба хүдэлмэри хоёроо тааралдуулан ябуулха аргатай болонхой. Фабрикын уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бага бэшэ туhа нэмэри хэнэ. Гансахан hүүлшын жэлэй турша соо уралан нарижуулгын 92 дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 700 мянган түхэригэй арьбалалта үгөө.

Депутат **Г. Ф. Сизов** (Курганска область) машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие hайжаруулгада үгынгөө ехэнхи хубиие зорюулаа. Областиин МТС-үүд тон олон шэнэ техникэ абанхай, кадрнуудаар бэхижүүлэгдэнхэй. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй hүүлээр областиин машинно-тракторна станцинуудта 957 мэргэжэлтэд, 4 мянга гаран хүдэлмэрилэгшэд эльгээгдэнхэй. Хэрбээ энээнэй урда тээ областиин МТС-үүдтэ дээдэ hургуулитай оройдоо 11 директорнүүд, 12 главна инженернүүд байhан hаа, мүнөө 56 директорнүүд, 88 главна инженернүүд дээдэ hургуулитай байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ машинно-тракторна станцинууд тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые 110,7 процент дүүргээ.

МТС-үүдэй хүдэлмэриие hайжаруулга, газар тарялангай түрүү арга методүүдые, тусхайлбал, газар элдүүрилгын Т. С. Мальцевай методые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлгэ хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлгын, тэдэнэй ниитын баялигые ехэ болголгын шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоhон байна. Тарилгын талмайе үргэдхэhэнэй, хүдөө ажахын культуранuудай ургасые дээшэлүүлhэнэй ашаар область дотор ороohо таряа ехээр абтадаг болоо, малай тоо толгой олошороо.

Областиин ажахые саашадань хүгжөөлгэ тухай хэлэхэ зуураа, үгэ хэлэгшэ болбол Курганска областиин городуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ РСФСР-эй Коммунальна ажахын министерство хойрогоор хандана гэжэ шүүмжэлбэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ, депутат **А. М. Пузановта** үгэ үгтэбэ. Гүрэнэй 1955 оной бюджедэй ёhoop бүхы промышленностьда hомологдоhон ехэнхи мүнгэн зөөриие хүндэ промышленностьда үгэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэриие советскэ хүнүүд тон баяртайгаар угтаа гэжэ нүхэр Пузанов хэлэнэ. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, мүнөө жэлдэ хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаха, хүндэ индустриие саашадань түргэн темпээр хүгжөөхэ, саашадаа техническэ талаар хүгжэхэ, хүдөө ажахые ба социалистическэ экономикын бусад hалбаринуудые хүгжөөхэ программые амжалтатайгаар дүүргэхэ шэнэ арга нүхэсэл бии болгогдохо байна.

Депутат Пузанов Российска Федерациин ажахын ба культурна байгуулалтын амжалтанууд тухай хэлэнэ. Республикын нютагай промышленностиин предприятинууд ба олзоборилгын кооперациин артельнүүд үнгэрэгшэ жэлдэ 1950 онойхидо орходоо 75 процент ехэ продукци үгөө, табанжэлэйнгээ даалгабариие болзорhoонь урид дүүргээ. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд товарай эрьесын хэмжээн табан жэл соо 70 процент ехэ болохо аад, үнгэрэгшэ дүрбэн жэлэй турша соо 80 процент ехэ болоо. Российска Федерациин колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд ороohо таряа, овощь, хартаабха, мяха, hү болон хүдөө ажахын бусад продукт үйлэдбэрилгээ гүрэндэ тушаалгаяа ехэдхэhэн байна.

Российска Федерациин Министрнүүдэй Совет ажахын ба культурна байгуулалтын хүтэлбэрилгые hайжаруулха, гүрэнэй түсэбүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ ябадал хангаха, арадай ажахын бүхы hалбаринуудай хүдэлмэриин шанар хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ хэмжээ абажа байна. Гэбэшье, энэ талаар үшөөл бага юумын хэгдэhэниие мэдэрхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Пузанов хэлэнэ. Тиимэhээ республикын Министрнүүдэй Совет, министерствонууд болон зургаанууд тушаа энэ сесси дээрэ, мүн партиин Центральна Комитедэй январска Пленум дээрэ хэгдэhэн шүүмжэлэл тон зүб.

Российска Федерациин промышленностиие бүхы дээрэнь абахада, үйлэдбэрилэгдэдэг зүйлнүүдэй номенклатурын талаар түсэб дүүргэлгэдэ ехэхэн гээгдэл гаргагдаа. Үргэн хэрэглэлэй товарнуудые дэлгүүр-наймаанда гаргаха түсэб республика дотор бүхы дээрээ дүүргэгдэбэшье, нилээд ехэ мебель, металлическа амhартанууд, самоварнууд, айлнуудай хэрэглэдэг холодильнигууд болон бусад товарнууд дутуу үгтөө. Роспромсовет ба Нютагай промышленностиин министерство хүн зониие ажаhуудалай талаар хангалгые hайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй.

Республиканска болон Нютагай промышленностиин хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнууд хадаа түбхын түрүүндэ олон предприятинуудта гүрэнэй заршамай hула байhанай үрэ мүн. Зарим министерствонүүд болон зургаануудай, управленинүүд болон нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай таhагуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй түсэбүүдэй хододоо бэелүүлэгдэдэггүй ябадалтай эбсэшоод, гээгдэнги предприятинууд болон промышленностиин hалбаринуудые урагшань татаха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй.

Нүхэр Пузанов 1955 ондо Российска Федерациин урда табигдаhан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хэлэбэ. 200 гаран миллиард түхэригтэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, ажалай бүтээсые 5,5 процент дээшэлүүлхэ, юумэнэй өөрын үные 2,5 процент химдаруулха хэрэгтэй байна. Арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилгэ нилээд ургаха юм. Колхозууд болон совхозууд 6 миллиардhaa доошо бэшэ ороohо таряа үгэхэ ёhотой.

Российска Федерациин район бүхэндэ кукурузын элбэг ехэ ургаса абажа болохо гэжэ депутат Пузанов тэмдэглэнэ. Кукурузын тарилгые ехэдхэхын тулада нютагуудтахи советскэ болон ажахын органууд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэхэ ёhотой.

Энэ оной хабар шэнэ ба боро газарай 9,5 миллион гектарта тарилга хэгдэхэ байна. Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглажа байhан, Российска Федерациин МТС-үүд болон совхозуудта 16 мянга шахуу хүсэтэ тракторнууд, ороohо таряанай 11 мянга гаран комбайнууд, ороohо таряанай 24 мянга гаран сеялкэнүүд болон хүдөө ажахын бусад машинанууд үгтэхөөр хараалагданхай. Үнгэрэгшэ жэлэй жэшээгээр хэдэн арбаад мянган мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхэ хүсэлтэй байhанаа мэдүүлээд, шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалсахын тулада hайн дураараа ошожо байна.

Хүдөө ажахые түсэблэлгын шэнэ гурим хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриие хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхын тулада нютагай резервнүүд болон арга боломжонуудые ашаглалгада колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай үүсхэлые дэлгэрүүлжэ үгэхэ байна гэжэ нүхэр Пузанов тэмдэглээд, ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэриие бүри мүнөөнhөө бодотоор бэелүүлхэ шухала гэжэ зааба.

Нүхэр Пузанов үгынгөө ехэнхи хубииень капитальна барилгын ба гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриие hайжаруулгын асуудалнуудта зорюулаа.

Үглөөнэй заседани дээрэ мүн депутадууд **А. В. Руденко** (Курска область), **П. З. Загафуранов** (Башкирска АССР), **Ф. П. Дадонов** (Брянска область) гэгшэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр гүрэнэй бюджедые hайшааhан байна.

* * *

Мартын 25-да болоhон РСФСР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин үдэшын заседани дээрэ РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министр депутат **С. В. Курашов** түрүүлэн үгэ хэлээ. Арадай элүүрые хамгаалгада ехэ мүнгэн бюджет дотор хараалагдана, — гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. — Энэ хадаа городууд болон хүдөө нютагуудта больнична койконуудай тооe хэдэн арбаад мянгаар олошоруулха арга олгохо байна. 1955 ондо РСФСР-эй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо дээрэ зургаан мянган залуу врачууд ба медицинскэ дунда мэргэжэлтэй 36 мянган хүдэлмэрилэгшэд нэмэхэ юм.

Депутат Курашов республикын хүн зоной бэеын элүүрэй үргэлжэ hайжаржа байhаниие гэршэлhэн тоо баримтануудые харуулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 60 гаран миллион хүн зониие медицинскэ шалгалтада оруулhанай дүн хадаа хүн зоной үсөөнөөр үбшэлдэг болоhониие, илангаяа үхибүүдэй бэеын элүүрэй hайжарhаниие харуулаа.

Депутат **П. Ф. Сергеев** hаяхан эмхидхэгдэhэн Липецкэ областиин экономикын хүгжэлтэ тухай хөөрэбэ. Областиин предприятинууд шэрэм, трактор, станогууд, бусад машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг юм. Дайнай hүүлэй жэлнүүдэй туршада гансахан Липецк городой промышленностьдо хэдэн зуугаад миллион түхэриг hомологдоо.

Депутат Сергеев металлургическа промышленностиие саашадань үргэдхэлгэтэй, область дотор түүхэй эдэй база байгуулгатай холбоотой асуудалнуудые табиба.

Депутат **С. М. Ислюков** (Чувашска АССР) мүнөө республика дотор электроаппаратура, эрхим шанартай зэд, стандартна гэрнүүд, арhа элдэхэдэ хэрэглэгдэдэг экстрактнууд, трикотажна зүйлнүүд, модон материалнууд гаргагдана гэжэ хэлэнэ. Нютагай промышленностиин продукци гаргалгань hүүлэй 4 жэлэй турша соо 2 дахин ургаа. Мүнөө үедэ промышленна болон культурна барилга ехээр хэгдэжэ байна. Волга дээрэ Чебоксарска ГЭС-эй баригдажа байhантай дашарамдан республикын промышленностиин, хүдөө ажахын ба культурын саашадаа хүгжэхэ шэнэ арга боломжонууд нээгдэхэ байна.

Депутат **М. А. Дорохов** (Ставропольско хизаар) үгынгөө нилээд ехэ хубииень хизаарай хүдөө ажахые хүгжөөлгын асуудалнуудта зорюулаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ хизаарай колхозууд болон совхозууд таряа бэлэдхэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, 1953 онойхидо орходоо 12 миллион пүүд үлүү ехэ таряа гүрэндөө үгөө. Мүнөө колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Кукуруза тарилга хизаар дотор эрид дээшэлүүлэгдэхэ юм. Ойрын нэгэн—хоёр жэлэй туршада энэ культурын тарилга хахад миллион хүрэтэр гектар эзэлжэ, ороohо таряа тарижа ургуулгые эрид дээшэлүүлхэ, малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха арга олгохо байна.

Малай тоо олошоруулха талаар хизаар дотор хэгдэhэн хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Дорохов дунда жэшээгээр колхоз бүхэн мүнөө 10 мянган хонитой, нэгэ мянган үхэртэй, 800 гахайтай, 10 мянган шубуутай болоо гэжэ тэмдэглэбэ.

Депутат **И. П. Астайкин** (Мордовско АССР) РСФСР-эй гүрэнэй бюджедые баталха тухай дурадхалые дэмжэбэ. Республика дотор капитальна барилгын ехэ бололготой дашарамдан нютагай түүхэй эдэй ресурснуудые шадаалhaa ехээр ашаглаха тухай асуудал хурсаар табигдаад байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Российска Федерациин гүрэнэй бюджет тухай элидхэл тушаа мүн депутадууд **Д. Ц. Цыремпилон** (Бурят-Монголой АССР), РСФСР-эй Ой модоной промышленностиин министр **А. В. Кудрявцев, Т. А. Борисов** (Воронежско область) гэгшэд үгэ хэлээ.

Правительствын эрхэ түлөөлэлгээ Верховно Соведэй үмэнэ хуряаhан тухай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат А. М. Пузановай мэдүүлгэ заседани дээрэ уншагдана. Депутат **С. Д. Игнатьевай** дурадхалаар РСФСР-эй Верховно Совет нэгэн дуугаар нигэжэ тогтообо: энэ мэдүүлгые хүлеэн абажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ажал-ябуулгые hайшаагаад, РСФСР-эй Правительствын состав тухай дурадхал оруулхыень А. М. Пузановта даалгаха. Шэнэ правительствын баталагдатар ажал-ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэ гэжэ Министрнүүдэй Соведэй хуушанай составта РСФСР-эй Верховно Совет даалгаба.

Үдэшын заседани энээгээр дүүрээ. Мартын 26-да сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ байна. (ТАСС).

Эб найрамдалай хэрэг илахал

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска комитедэй үргэн пленум Улан-Удэ городто мартын 25-да болобо. Атомна дайнай тохёолдуулха ехэ аюулһаа хүн түрэлтэниие абарха гэжэ хүсэһэн дэлхэйн бүхы түрүү хүнүүдтэй һаналаа нэгэдүүлхын тулада үргэн баян Бурят ороной холын аймагуудай малшад, механизаторнууд, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай түлөөлэгшэд, наука ба культурын хүдэлмэрилэгшэд эндэ сугларба.

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска комитедэй секретарь нүхэр И. Н. Петухов үргэн пленумые нээбэ. «Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиулха кампани республика дотор үнгэргэхэ тухай» элидхэлые Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Н. Г. Балдано** хэбэ.

Биологическа наукануудай доктор, Бурят-Монголой зооветинститудай багша нүхэр **И. А. Спирюхов** элидхэл тушаа түрүүлэн үгэ хэлэбэ:

—Оломиллион советскэ арадтай хамта манай республикын хүдэлмэришэд, колхозно таряашад, наука ба культурын, искусствын ажал-ябуулагшад эндэ сугларжа, арад нийтын амгалан тайбан байдалда атомна дайнай аюул тохёолдуулхые хүсэжэ байгша американо-английска шунахайнарта зэбүүрхэжэ байһанаа мэдүүлнэбди. Атомна бомбоор занагшад маниие айлгахагүй. Бидэ өөһэдыгөө хамгаалжа шадахабди! Хүн түрэлтэнэй оюун бэлигтэ ухаанай нээлтые — атомна хүсые олон түмэнэй аша туһада хэрэглыт гэжэ бүхы оронуудай эрдэмтэдтэ бидэнэр, советскэ эрдэмтэд, ханданабди. Советскэ эрдэмтэд атомна хүсые арадай ажахыда, хүнэй үбшэ аргалгада хэрэглэжэ байна. Бурят-Монголой эрдэмтэд атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа нэгэн һаналаар табиха байха.

—Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые манай республикын промышленна предприятинуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад, наука, культура болон искусствын ажал-ябуулагшад нэгэн дуугаар һайшаагаад, гараа табиха байха,—гэжэ Бурят-Монголой облпрофсоведэй секретарь нүхэр **Череп** хэлэбэ.

Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо **Р. М. Суходаев** өөрынгөө хэлэһэн үгэ соо колхозно таряашад Баруун Германиие дахин зэбсэглэхэ, атомна бомбо хэрэглэн дай үүдхэхэ гэһэн американска эзэрхэг түрэмхэйшүүлэй шунахай хобдог хараа бодолые шоо үзэн буруушаана гэжэ мэдүүлбэ. Үри хүүгэдтээ зол жаргал, амгалан байдал хүсэһэн бүхы хүнүүд Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табиха зэргэтэй гэжэ тэрэ хэлээ.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ абаһан паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаралгын цехын слесарь **П. П. Милин** иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай хүдэлмэришэ хүдэр гараар бүтээгдэһэн завод, фабрикануудые, хото городуудые, хүдөө тосхонуудые далайн саадахи хүн дүрсээ алдаһан зольбонуудта бута сохюулхагүйбди. Хүнэй шуһаар ундалха дуратай шунахайнарай амынь мэдүүлхээр болоо. Атомна бомбые хорихо хэрэгтэй. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй пленумэй уряае бидэнэр, Железнодорожно районой хүдэлмэришэд ба албахаагшад һайшаагаад, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэн хүн шэнгеэр гараа табихабди. Инаг һайхан Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада паровоз бүтээгшэд дээшэлүүлһэн уялгануудые абана. Манай коллектив апрель һарынгаа түсэбһөө гадуур 2 паровоз бүтээжэ гүрэндөө үгэхэ. Үдэр бүри хэжэ байһан манай ажал Эхэ ороноймнай хүсэ шадал бэхижүүлэг!

Дайн гээшэ баяшуулда хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр дайн соогуур тэһэртэрээ баяжана. Советскэ хүнүүд бүгэдэниитын, үни удаан оршохо эб найрамдал хүсэнэ, тэрэнэй түлөө тэмсэнэ. Эб найрамдал хүсэгшэ арадууд атомна зэбсэг хорюулжа, тэрээнэй үйлэдбэрилгэ зогсоолгожо шадаха байха. Эб найрамдалай хэрэг хэзээшье илаха байха гэжэ Сталинска шангай лауреат, Улан-Удын депогой машинист **С. Д. Асеев** хэлэнэ.

—Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, атомна дайнай аюулые зайсуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха гэһэн нангин зорилготойгоор бидэнэр эндэ суглараабди,—гэжэ уранзохёолшо **Хоца Намсараев** хэлэбэ.—Американска шунахайнар түрүүтэй хариин хархисууд демократическа оронуудай арадуудые айлгаха, һүрдүүлхэ һанаатайгаар атомна бомбо мэтын шуһата муухай зэбсэгээр занан галзуурна. Тиихэдэнь эб найрамдал хүсэдэг оронуудай арадууд оройдоошье айнагүй, айхашьегүй. Юуб гэхэдэ, агуусхэ Советскэ Союзаар толгойлуулһан эб найрамдалай, социализмын ба демократиин лагериин хүсэн айхабтар ехэ. 900 миллион хүн зон социализмын оронуудта ажаһууна, эб найрамдалай түлөө эрид тэмсэнэ. Гадна урдань колони байһанаа мүнөө бэеэ даанхай республика болоһон Индиин 400 миллион хүн зон эб найрамдалда дурлана, тэрээнэй түлөө шангаар тэмсэнэ.

Мүн тиихэдэ капиталай оронууд дотор,—гэжэ нүхэр Намсараев саашань хэлэнэ,—дарлагдажа байгаа олон зуугаад миллион ажалшадай эб найрамдалай тала барижа, тэрээнэй түлөө тэмсэжэ байһаниинь мэдээжэ. СССР-эй хүсэн дээрэ 602 миллион хүн зонтой Хитадай хүсые нэмэхэдэ хэды шэнээн ехэ бололтойб! Тиимэһээ бидэниие хүсөөр айлгаха гэһэн хара нохосуудай һэдэлгэнь хэзээшье бүтэхэгүй!

Сэмбын фабрикын аппаратноээрэлгын үйлэдбэриие даагша комсомолка **Завгородняя** уласхоорондын түгшүүрилые һулауруулхын түлөө, атомна дай үүдхэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэдэг Советскэ Союзай правительствын гадаадын политикые манай республикын комсомолецууд болон залуушуул нэгэн дуугаар дэмжэдэг гэжэ хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые дүүргэхын түлөө һүүлшын һара хахад соо манай республикын 1050 комсомолецууд болон залуушуул малажалай фермэнүүдтэ хүдэлмэрилхээ колхозуудта гараа. Эб найрамдалай бата хэрэм бологшо Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө шармайн хүдэлжэ байһан, Коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ комсомолецууд болон залуушуул атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Хандалгада гараа нэгэн хүн мэтэ табиха байна.

Заиграйн дунда һургуулиин багша **Е. К. Юрьева**, Кударын дунда һургуулиин багша **Ломбоцыренова**, Тарбагатайн аймагта хүдэлдэг врач **Мельникова** гэгшэд Советскэ Правительство болон Коммунистическэ партиие тойрон нягтаар жагсаһан советскэ арадтайгаа хамта советскэ интеллигенци хүсэ шадалаа гамнахагүй, атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа дуратайгаар табиха байха гэжэ мэдүүлбэ.

—Атомна дайнай аюулые болюулха эрилтэ бидэ, эхэнүүд, табинабди,—гэжэ Улан-Удэдэ һуудаг найман хүүгэдтэй **Жамбаева** хэлэнэ.—Советскэ орондо олон хүүгэдтэй эхэ эсэгэнэр анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэнхэй. Хүүгэдээ яажа хүн болгохо аабиб гэжэ һанаагаа зободоггүйб. Тэдэмни элүүр энхэ, согтой залитай үдэжэ байна.

Хүндэтэ нүхэдүүд, эхэнэр, эгэшэнэр! Америкын шунахайнарай атомна бомбо шордойтор бажуугаад, үри хүүгэдэймнай арюун амгалан байдалда дайнай хара аюул тохёолдуулхаар занажа байхадань бидэнэр үгэ дуугүй, амгалан һууха эрхэгүйбди! Үри хүүгэдэйнгээ зол жаргалай түлөө тэмсэе, эхэнүүд! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаг! Шэнэ дайнай аюул тонилог!

Мухаршэбэрэй «Коммунизм» колхозой зоотехник **А. И. Резчикова**, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой **Н. Е. Конева**, Иволгын МТС-эй № 4-дэхи тракторна бригадын бригадирай туһалагша **Насык Жапов** Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй пленумэй тогтоолые һайшаагаад, манай республикын механизаторнууд, малшад, таряанажалайхид үндэр баян ургаса хуряажа, малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ, эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалые ехэдхэхын түлөө оюун бодолоо, хүсэл зоригоо гамнахагүй байха гэжэ мэдүүлбэ.

—Арюун хүсэлтэ хүнүүд, дэлхэйн арадууд шэнэ дайе үүдхэхэ гэһэн эзэрхэг түрэмхэйнэрэй хорото һанаашалгануудые буруутуулжа, эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалжа шадаха байха гэжэ би үнэн зүрхэнһөө этигэнэб,—гэжэ БМАССР-эй арадай артист **Лхасаран Линховойн** хэлэбэ.—Жиирэй хүнүүдэй энэ агууехэ хүсэл зоригые залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестивальда би хараа һэм. Тэндэ бидэнэр үһөө хяһаа буляалдахаяа бэшэ, харин эбтэй эетэйгээр мүрысэжэ, хэмнай бэрхээр дууланаб, хатарнаб, барилданаб, харайнаб гэжэ харахаяа сугларaa һэмди. 105 оронуудһаа сугларһан 3 миллион 26 мянган залуу хүбүүд, басагадые түлөөлһэн эдэ жиирэй хүнүүд бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандуулхын түлөө, сүлөөтэйгөөр дурлахын, дуулахын, хатархын, зохёон байгуулхын түлөө тэмсэхэбди гэжэ тангаригаа үгөө бэлэй. Иимэ хүнүүдэй хүсэл зоригые атомна, водородношье бомбонуудаар нугаруулхын аргагүй. Галзуурһан атомщигуудай амынь татажа шадахабди. Эб найрамдал мандаг, шуһата дайн һүнэн хосорог!

Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга республика дотороо эмхидхэхэ тухай резолюци пленумдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нүхэр Балдано түрүүлжэ гараа табиба. Удаалуулан уранзохёолшо Х. Н. Намсараев, БМАССР-эй арадай артист Л. Линховоин, биологическа наукануудай доктор И. А. Спирюхов, механизатор Н. Жапов, слесарь П. П. Милин болон пленумэй бусад хабаадагшад гараа табиһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска комитедэй пленумдэ сугларагшад Социалистическэ Ажалай Герой Н. Е. Конева, Сталинска шангай лауреат С. Д. Асеев, Иволгын МТС-эй механизатор Н. Ш. Жапов, пассажирска паровозой машинист Н. К. Врублевский, Эхэ-Герой В. Б. Егорова, хүндэтэ шахтёр Н. Л. Каттыбаев, Сталинска шангай лауреат, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Н. Ягодин гэгшэд «Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада» гараа табижа байна.

А. Мантаевай фото.

СССР-эй ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанууд туша

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын ба Германска Демократическа Республикын Худалдаа наймаанай делегациин хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээнэй амжалтатайгаар хэгдэһэнэй эсэстэ ССР Союзай ба Германска Демократическа Республикын хоорондо 1955 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай Протокол энэ оной мартын 24-дэ Москвада батлагдаа.

Советскэ Союз хадаа орооһо таряа, хлопок, хара ба үнгэтэ металлнуудые, нүүрһэ, нефть, кокс, түмэрэй, марганцева ба хромово руданууды, автомашинануудые болон Германска Демократическа Республикада хэрэгтэй болохо бусад товарнуудые Германска Демократическа Республикада худалдаха болоо.

Германска Демократическа Республика хадаа далайн ба гол мүрэнэй суднанууды, вагонуудые, прокатна, үргэлгын-транспортна, кузнечно-прессовэ болон бусад тү... рэлгэнүүдые, СССР-тэ урда ... худалдадаг байһан бусад товар... дые Советскэ Союзда үгэхэ бай...

Советскэ талаһаа — Гадаадын ... далдаа наймаанай министрын ... гэдэхи орлогшо С. А. Борисов, ... манска талаһаа — Гадаадын ба ... мани доторой худалдаа наймаа... министерствын статс-секретарь ... Грегор Протоколдо гар табяа.

САБШАЛАНГАЙ УРГАСА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТУЛАДА САГ ҮРГЭЛЖЭ ТЭМСЭЕ

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй зааһанай ёһоор ойрын 5—6 жэл соо малажалаа дам саашадань хүгжөөхэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тулада Хориин аймагай колхозууд тэжээлэй база байгуулха асуудал шиидхэхэ ёһотой. Энээниие шиидхэхэ хэрэгтэ кукуруза ехэ һуури эзэлхэ байна. Ороoһото, тэжээлэй үнэтэ культура—кукуруза ехээр тарибал, таряа, силос, ногоон тэжээл ехээр абтаха юм. Хориин аймагай олон колхозууд энэ жэлдэ кукуруза яһала ехээр тариха гэжэ шиидээд, бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулнагүй, энэ культурые (квадратно-гнездовой аргаар бэшэ) юрын аргаар тариха һанаатай байна. Энэ хадаа тон буруу һанал бодол гээшэ. Шэнэ аргаар энэ культурые таряагүй һаа, хойто жэлдэ малаа шэмэтэ тэжээлээр хангажа шадахагүйбди гэжэ хориинхид ойлгохо ёһотой.

Энээнтэй хамта нийтын малда үбһэ ехээр бэлдэхэ шухала. Тиихын тулада сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй. Эгээл мүнөө үедэ сабшалан дээрэ һайрамай уһа шадаал һаа ехээр бариха, саашадаа сабшалан уһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри ябуулха шухала. Доро толилогдоһон бэшэг соогоо Хориин аймагай колхознигууд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ арга боломжын хүсэдөөр хэрэглэгдэдэггүй байһан тухай бэшэнэ. Хориин аймагай, илангаяа Үдын МТС-эй харьяата колхозууд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг болохо ёһотой.

Арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэе

Манай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз адуу малаар олон. Гэбэшье, һүүлэй хэдэн жэлэй туршада нийтымнай малажал хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ, тоо толгойнь удаанаар олошоруулагдана, ашаг шэмэнь бага. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй эрилтын ёһоор малажалһаа ехэ продукци абадаг болохо ёһотойбди. Теэд үнэн байдалаа хараад үзэхэдэмнай иимэ: үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз үнеэн бүриһөө 201 литр һү һааһан, хонин бүриһөө 1640 грамм нооһо хайшалһан байна. Малажалые иимэ хангалтагүйгөөр хүгжөөһэнэй гол шалтагаануудай нэгэниинь, юуб гэхэдэ, малые хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангажа шадаагүй дээрэһээ болоно. Һүүлшын жэлнүүдэй туршада нийтымнай мал үбэлдөө 12—18 процентээр бүдүүн тэжээлээр хангагдадаг байгаа. Мүнөөшье жэлэй үбэлжэлгэ үбһэ тэжээл багатай, бэрхэтэй хүндэшэг байдалда үнгэргэгдэжэ байна.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тулада түбхын түрүүндэ тэжээлэй база байгуулха шухала. Манай колхоз энэ асуудалые ямараар шиидхэжэ байнаб, үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ талаар юу хэнэб гэжэ доро тэмдэглэхэ һанаатайб.

Манай колхоздо һүүлэй жэлнүүдэй турша соо сабшалан, бэлшээри уһалха, үтэгжүүлхэ, модо шулуунһаа, бургааһа буртагһаа сэбэрлэхэ болоод, үбэлэй сагта саһа тогтоохо, тошон халяаха хүдэлмэринүүд хэгдэхээ болишоо шахуу. Үнгэрэгшэ жэлдэ нэгэшье гектар газарта саһан тогтоогдоогүй, тошон халягдаагүй, шэбхэ шабааһан сабшалангай үтэгжүүлгэдэ хүсэд һайнаар хэрэглэгдээгүй. Тиихэдэ, сабшалангые хабартаа, зунай түрүүшын хахадта уһалха хүдэлмэри ябуулагданагүй. Энэ ушарһаа үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы сабшалангай талмайһаа гектар бүриин 2,8 центнер үбһэн абтаа.

Манай колхоз сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ дүүрэн арга боломжотой. Колхозоймнай сабшалангай ехэнхинь Үдэ голой эрье тохой зубшажа, уһаар элбэг булагтай Хан Жаргалан гэжэ уужам газарта, бэшэ бусадшье газарнуудаар, хамтадаа 1829 гектар болодог байна. Жэшээлхэдэ, Хан Жаргаланиие абаад үзээбди. Эндэ 620 гектар сабшалантай, тэндэ үбэлэй сагта арба гаран газарта отара болон гүүртэнүүд үбэлжэдэг юм. Тиимэһээ уһалга хэхэһээ гадна үтэгжүүлгэ хэхэдэ ехэ таарамжатай.

Урдань энэ сабшалан бишыхан һубаг канавануудаар уһалагдаад, жэлдээ арба мянган бухал хүрэтэр үбһэ үгэдэг байһан юм. Теэд илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри мүртэйгөөр хэхээ болишоһон дээрэһээ урданайхидаа орходоо гурбанайншье нэгэ хуби ургаса абтанагүй. Ганса Хан Жаргаланай сабшалан бага ургаса үгэдэг бэшэ, харин колхозоймнай бүхы сабшалан бороогой ороогүй һаа, ургаса багатай болоо. Тиигэжэ «бороотой» зун ургасатай, үгы һаань ургаса «муутай» гэжэ хөөрэлдөөд лэ «сабшалан һайжаруулха, уһалха, үтэгжүүлхэ» гэжэ жэлэй дүрбэн сагта хооһон хөөрэлдөөгөөр, элдэб олон тогтоолнуудаар һамаарһаар лэ юушье хэнэгүйбди гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хан Жаргаланиие уһалжа үтэгжүүлхэ, мүн сабшалангай бусад газарнуудые һайжаруулха аргатай аад, «хүдэлмэриин хүсэн багадана» гээд лэ, «ургаа һаань—сабшаха, үгы һаань — үгы» гэһэндэл манай колхозой правлени энэ шухала асуудалые гүнзэгыгөөр шиидхэхые мүнөөшье оролдоногүй. 1953 ондо Хан Жаргаланай зүүн бээрынь ехэ гүнзэгы канава татажархёод лэ, тэрээгээрээ хүсэд уһа ябуулжа шадангүй орхижорхинхой юм. Хэрбээ тусгаар анзаһануудые зохёогоо һаа (бишыхан һубагуудые татахын тула) ехэ канаваһаа буусэ бүхэниие дайруулжа уһалха аргатайбди. Мүн үбэлдөө Хан Жаргаланда тошон халяаха аргатай аад, юушье хэгдэнэгүй. Эндэ үбэлжэдэг олон мянган хонидой болон бусад малай шэбхэ шабааһан хэрэглэгдэдэггүй, бургааһа шугын оёороор, хашаа байраяа тойруулжа адхажархигдадаг байна. Тиихэдэ хээрэ адхагдаһан шэбхэ шабааһан үльтилгэгдэнгүй, тараагдангүй сабшалан даража хэбтэдэг.

Тиигэжэ гансашье Хан Жаргаланда бэшэ, Үдын голдо, Тоором, Баян Булаг ба бусад газарнуудай сабшалангууд дээрэ зохихо хүдэлмэри ябуулагдахаяа болишоо. Мүнөөшье үбэлдөө саһан тогтоогдоогүй, то... халягдаагүй, шэбхэ шабааһан ... сэд һайнаар сабшалан дээрэ ад... данагүй.

Үдын голые зубшажа, Үдын М... эй харьяата Сталинай нэр... жэтэ, «Гигант», «Пламя» колхоз... дай, мүн манай колхозой сабшал... гууд бии юм. Тэндэ манай 620 ... тар сабшалан бии. Эндэхи сабша... дээгүүр Үдэ голһоо таһарһан туст... һалаа һудал (бишыхан горхон) ... дажа гарадаг. Энэ һудалай у... хамһажа хаагаад, сабшалангууд... уһалдаг болохо тухай хэлсэдэг, ... энэ асуудал Үдын МТС-тэ, Хор... аймгүйсэдкомдо хөөрэлдэгдэһэн, ... тоол абтаһан болобошье, эхи та... жа энэ гэхэ ажал хэгдэжэ за... һан юумэ үгы. Хэрбээ энэ асуу... шиидхэжэ шадаад байгаа һаа, ... үрэ үгэхэ байгаа.

Тиихэдэ хабар, зундаа сабшал... гай хойноһоо ямаршье харууһан ... жэ эмхидхэгдэдэггүй, зарим сабш... лан дээрэ үбһэндэ орохо бол... шахуу малнууд бэлшэдэг, хорой... газарнуудынь хоройлогдодоггүй ... на.

Үбһэнэй хуряалгын шанар ... муу. Илангаяа манай колхозые ... гадаг Үдын МТС-эй механизатор... дай сабшалга, тармалгань дан... шанар муутай. Тиигэжэ ехэ гэ... хэгдэдэг байна. Сабшалан һай... руулгадамнай өөдтэй туһала... үзүүлдэггүй мүртөө Үдын МТС-эй ... ургуулһан үбһыемнай ехэ гээлт... оруулжа хуряалсадаг гэжэ тэмд... хэ хэрэгтэй.

Тиихэдэ, партиин ЦК-гэй январ... Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ё... кукуруза ехээр таридаг болохо ... рэгтэ онсо анхаралаа хандуулха ... тойбди. Мүн лэ хооһон хөөрэлд... нүүдые хээд, ёһо тэдысэ ханд... болохогүй байна. Мүнөөшье ма... эндэ кукуруза тарилгада бэлэд... талаар бодото хэгдэһэн юумэн ...

Малажалай продуктнуудые ү... бэрилгые ехэ болгохо тухай парт... ЦК-гэй январска Пленумэй тогт... лые бэелүүлэн, манай колх... правлени, партийна эхин орган... ци нийтынгээ малда тэжээлэй б... байгуулха асуудал шиидхэхэ ёһо...

Цыбжит Цыренов,
Хориин аймагай Киро...
нэрэмжэтэ колхозой гэшү...

Шииг нойто шадаал һаа ехээр бария

Сабшалан уһалалта тухай хэдэн үгэ хэлэхэ һанаатайб. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ зорилго партиин ЦК-гэй январска Пленум табяад байна. Энээниие амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада малдаа хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр үбһэ, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ болонобди. Сабшалангай ургаса дээшэлүүлжэ, үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэдэг болохын тулада манай колхоздо зарим тэды хүдэлмэри хэгдэдэг болоо. Хэрбээ энээнһээ урда тээ сабшалан һайжаруулгын хүдэлмэри гансал хабар, зундаа ябуулагдадаг байгаа һаа, мүнөө түхэреэн жэл соо—үбэл зунгүй, хабар намаргүй ябуулагдана.

Колхозоймнай олонхи малай үбэлжэдэг Хужарта, Аса, Зүүн Хуурай гэжэ газарнуудта уһалагдадаг газарай талмай үргэдхэгдэһэн, намарай, хабарай ба зунай уһалалга үнгэргэгдэдэг болоһон байна. Үбэлдөө тошон халяадаг, наг шэбхэ адхадаг байнабди. Үнгэрэгшэ жэлдэ ганса Хужарта гэжэ газарта уһалагдадаг сабшалангай талмай 600 гектараар үргэдхэгдэжэ, ургаса дээшэлүүлгын ехэ хүдэлмэриин хэгдэһэнэй ашаар 1477 центнер үбһэн урда жэлэйхиһээ үлүү ехээр абтаһан байна. Эндэ 350 гектарай га бүриһөө дунда зэргээр 8—10 центнер, тиихэдэ 20 гектар газарай га бүриһөө 40 центнер үбһэн абтаа. Би эндэ луговодоор түхэреэн жэл соо ябажа, республикын түрүү луговодуудай дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэн хүдэлөө һэм. Сабшалангайнгаа газар намартаа уһалааб. Үбэлдөө малшад тэндэ наг шэбхэ гаргажа адхаһан байгаа. Би үбэлдөө тошон халяажа, тэрэ газараа хабартаа уһалһан байнаб. Мүн бороо хура багатай, ганданги зун боложо, сабшалангаа зундаа уһалаа һэм.

Наг шэбхые сабшалан дээрэ гаргажа, һайнаар тараагаад, уһаар дэбтээжэ, газарай хүрьһэндэ шэнгээжэ шадаагүй һаа, ямаршье үрэ үгэдэггүй, харин сабшалан дээрэ дарамта болодог байна. Тиихэгүйн түлөө уһаяа канаваар табихынгаа урда тээ наг шэбхэеэ бутаруулжа, һайса тараадагби. Тиигээд дээгүүрнь уһа табихада, наг шэбхэтэй худхарһан шара уһан боложо, газарай хүрьһэндэ ехэ шэмэ шүүһэ үгэдэг юм. Удаань морин борнойгоор борнойлходо, газарай хүрьһэн зөөлэржэ үгэдэг байна.

Үбэлэй сагта сабшалан дээрэ тошон халяаха гээшэ ехэ удхашанартай. Хэрбээ ехые халяажа шадаа һаа, хабар һайрамай уһанай багашье байгаа һаань, сабшалангаа һайнаар уһалжа шадагдаха юм. Ти... һээ жэл бүхэндэ тошон халяад... Мүнөө Зүүн Хуурай, Хужарта ... нютагуудай арба нэгэн гектар га... та тошон халяажа байнаб. Тухай... хэлэбэл, мүнөө 200.000 кубометр ... шон халягдаад байна. Энээ... рээ нилээд ехэ газар уһал... Мүн эндэ 400 тонно наг шэбхэ ... хагдаха аад, мүнөө 300 тонно ... хагдаад байна. Намартаа 546 г... зар уһалагдаа һэн. Хабартаа энэ ... зарые модо шулуунһаа сэбэрлэ... Хабартаа сабшалан уһалха үедэ ... нүүдые нэмэжэ үгэдэг. Бэшэ с... гансаараа тооной ажалланаб.

Мүнөө жэлдэ 100 гектар газарһаа бүриин 30 центнер, 50 гектар газар... га бүриин 40 центнер, бэшэ тал... га бүриһөө 10—12 центнер үбһ... гооной ургаса абаха гэжэ шийд... хэйб. Энээниие туйлахын түлөө ... шадалаа гамнангүй ажаллажа, ... ажалһаа ашаг шэмэ ехээр аб... болохо тухай партиин ЦК... январска Пленумэй шиидхэб... амжалтатайгаар бэелүүлхэ х... тэнь түрэл колхоздоо хаба шада... раа туһалха хүсэлэнтэйб.

Батожап Сангажапов, Хор...
аймагай Карл Мар...
нэрэмжэтэ колхозой луго...

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн

Мастерай дурадхал бэелүүлэгдээ

Механизированнэ шэлэй завод үн- рэгшэ жэлдэ гээгдэлдэ ороhон юм. заводой хүдэлмэришэд гээгдэлээ хадхахын түлөө энэ жэлэй эхинhээ шо хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулга удые бэелүүлээ. Ажалай бүтээсы шэлүүлгэ коллективэй гол зорил- болоhон байна. Инженерно-тех- ческэ хүдэлмэрилэгшэд уралан рижуулгын хэдэн олон дурадхал- дые оруулаа. Машинно-ванна це- н ахалагша мастер Федор Ва- льевич Жуков заводой эрхим ура- н наринжуулагша юм. Тэрэ хадаа м татадаг машинын бүтээсые дээ- үүлхын түлөө оролдодог. Маши- н соргоор гарадаг хайламал шэ- е нэгэ жэгдээр гаргадаг болохо н дурадхал оруулжа, тэрэнь үй- лбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

Энээнэй ашаар машинын бүтээсэ д дээшэлбэ. Мүн продукциин ар hайжараа, нэгэдэхи сортын м урданайхиhаа ехээр үйлэдбэри- дэнэ.

Хэрбээ урдань мастер Жуков даа- абаhан машинаhаа сүүдхэ соо 0 квадратна метр шэл татадаг байгаа hаа, мүнөө энэ машинаhаа 2400—2500 квадратна метр шэл тата- даг болонхой. Хүдэлмэришэдэй ажал нилээд хүнгэрөө.

Мастер Жуковай үүсхэлээр нари- жуулан hайжаруулагдаhан шэнэ ар- гые машинно-ванна цехын бусад мас тернууд— В. Барышников, П. Окси- нович, А. Лоскутов гэгшэдэй брига- дануд халан абаhан байна. Эдэ бригадануудай ажалай бүтээсэ ни- лээд дээшэлээ.

Заводой бусадшье цехүүдэй кол- лективүүд ажалайнгаа эмхидхэлые hайжаруулна. Урдань гээгдэжэ яба- hан бүридхэлэй цехын коллектив мү- нөө түрүү зэргэдэ гаранхай.

—Цехымнай хүдэлмэришэд бул- та халаанайнгаа нормые дүүргэдэг болоо,—гэжэ тус цехын начальник коммунист М. Қоштамиров хөөрэнэ.

Эндэ мүнөө Майн нэгэнэй хүндэ- лэлдэ социалистическэ мүрысөөн үр- гэнөөр дэлгаржэ эхилбэ. Даалгаба- ряа үлүүлэн дүүргэхын түлөө хү- дэлмэришэн бүхэн оролдоно.

Н. Рыбалко.

Машина техникын ашаар

Республикымнай Эдеэ хоолой про- мышленностиин министерствын пред- приятинуудай дунда Улан-Удын кон- дитерска фабрикын хүдэлмэришэд түрүүлжэ ябана. Һара, квартал бү- рэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө халуун хэшээлтэй- гээр хүдэлмэрилнэ. Валовой продук- ци үйлэдбэрилэн гаргаха январь, февраль hарануудай түсэбые бухы- гээрь үлүүлэн дүүргэhэн юм. Тү- сэбөөр хараалагдаhан бухы продук- ци hайнаар гаргагдана. Фабрикын 55 оной түрүүшын квартал соо кондитерска зүйлнүүдые үйлэдбэрил- хэ түсэб мартын 25-да сүм дүүргэг- дэбэ.

Фабрикынхидай бүхы хүсэ шада- лаа элсүүлэн хүдэлмэрилhэн дээрэ- hээ нёдондонойхитой жэшэбэл, энэ квартал соо ажалайнь бүтээсэ 10 процентээр дээшэлhэн, бэлэн боло- н продукциин өөрынь үнэ 10—11 процентээр химдарhан байха юм. Иимэ амжалта хайшан гээд туйлаг- дааб гэхэдэ, ажал ехэтэй хүдэлмэ- ринүүдые механизацилжа эхилээ. Тэ- рэнэй ашаар олон хүдэлмэришэдые сүлөөлжэ, ондоо ажалда табиха ар- га олдоhон байна.

Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ социа- листическэ мүрысөөн мүнөө фабри- кын бүхы цехүүдтэ үргэнөөр дэлгэр- бэ. Хүдэлмэришэд продукци гаргаха 5 hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэн, Майн нэгэнние угтаха гэжэ шиидээ. Фабрикада олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байhан хүдэлмэришэд Е. Печенкина, В. Ретунская, Е. Есь- кова болон бусад энэ мүрысөөн- дэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэрhээ мүн залуушуулшье гээгдэнэгүй. Ком- сомолецууд Павлова, Лапардина гэг- шэд печени, конфетэ үйлэдбэрилгэ дээрэ халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Оноев.

Барилгашадай амжалта

Барилгын хүдэлмэриие түргэнөөр, hайнаар, химдаар хэхэ зорилгоёо дүүтайн барилгын управлениин коллектив амжалтатайгаар бэелүүл- Энэ управлени барилгын хоёр участогтай юм. Эдэ участогуудай коллективүүд хоорондоо мүрысэжэ, ехэн амжалта туйлаба. Тэдэнэр барилга хэхэ нэгэдэхи кварталайн түсэбые сүм дүүргээ.

Управлениин Старо-Брянска ба- рилгын участогай коллектив Шулуу- н леспромхозой хүдэлмэришэдэй ажаhууха гэр байрануудые баридаг. Январь, февраль hарын турша соо участогай барилгашад 6 шэнэ гэр барижа, ашаглалгада тушаагаа.

—Мүнөө участогай коллектив шэнээр эмхидхэгдэhэн Қокытэй гэжэ мастерска участогта модошодой ажаhууха 15 шэнэ гэр, нэгэ хамтын байра барижа эхилэнхэй,—гэжэ участогай начальник нүхэр Пузакиң хөөрэнэ.

Барилгын управлениин коллектив Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, барилга хэхэ ап- рель hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ бай- на.

Б. Тонов.

Хабарай тарилгада бэлэн

Тарбагатайн МТС-эй механиза- торнууд трактор болон хүдөө ажа- хын машинануудые заhабарилгаяа дүүргэбэ. Хүдөө ажахын маши- нануудые ба тракторнуудай мотор- нуудые заhабарилгаар И. Д. Бочее- вай хүтэлбэрилдэг бригадынхид эр- хим жэшээ харуулhан байна. Меха- низаторнууд Павлов, Қалашников, Медведев, Банов, Систяков болон бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 150—200 процент хүрэтэр, hайн ша- нартайгаар дүүргэдэг байна.

Мүнөө тус МТС-эй механизатор- нууд таряа хуряалгын машинануу- дые заhабарилжа эхилэнхэй.

Н. Хазагаев.

Ленинград. Шаажан амhартануудые бүтээн гаргадаг Ломоносовой нэрэмжэтэ заводой коллективородой глазурна уран- зуралгада үндэhэ hуури табигша, заво- дой үнинэй уранзурааша Григорий Дмитрович Зиминэй уранзурагай ажал- ябуулга эхилhээр жаран жэлэй ба 80 наhа гүйсэhэнэй ойе тэмдэглээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. К. Зимин өөрынгөө hурагша А. В. Савушкинатай зураг зу- ража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верхов- но Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэhөөр, олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Прези- диумэй үмэнэhөө шагнаба.

Ториин аймагай Сталинай нэрэм- жэтэ колхозой гэшүүн Е. М. Федото- ва 9 үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүл- hэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагда- ба.

Найман үхибүү түрэhэн ба хү- мүүжүүлhэн 10 эхэнүүд «Эхын ал- дар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Зэдын ай- магай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Л. Д. Елисеева, Городок го- родой гэрэй эзэн эхэнэр Е. А. Карю- кина, Баунтын аймагай Ципикан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр П. В. Ко- локолова, Хойто-Байгалай аймагай Нижне-Ангарск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр К. Г. Попова, Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ кол- хозой гэшүүн А. С. Алексеева ба бу- сад бии.

Долоон үхибүү түрэhэн ба хүмүү- жүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 10 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Бичурын аймагай «Защита мира» колхозой гэ- шүүн А. И. Захожева, Ториин ай- магай Хрущевой нэрэмжэтэ колхо- зой гэшүүн Е. А. Злыгостева, Баун- тын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. Г. Гальчеева, Кударын аймагай Ворошиловай нэ- рэмжэтэ колхозой гэшүүн А. А. Дол- гова ба бусад оролсоно.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи ша- тын медаляар 24 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын меда- ляар 48 хүн шагнагдаhан байна.

Сатирын булан

Гаржал

РАССКАЗ

«Театр» соо мүнөө хүн зон бүри- шье hаа олон. Театр гэхэдэмни ямар нэгэн городой мантан театр юумэ- дэл бү hанаарайгты. Сэхынь хэлэжэ үгэе: «Театр» гэжэ колхозойнгоо клуб эндэхид нэрлэдэг юм. Клуб аад яахадаа театр болоо юм,—мэдэнэ- гүйб. Зүгөөр, Гаржал үбгэжөөлhөө hураа hаатнай «манай колхознигууд наада табихадаа нээрээ артистнууд- hаа юугээрээ дутанаб, алишье та- лаараа адлитайл сохилдохо байха» гэжэ hахалаа эмирэн омогорхоно. Теэд яахаб, театр хадаа театр лэ юм бэзэ.

Мүнөөдэр эндэ лекци болохоёо байба, уласхоорондын байдал тухай. Үнил эхилхэ аад, Баруун-Шэбэртэ- hээ хоёрдохи бригадынхидые хүлеэ- жэ байба. Тэдэнние Сэнгэ шофер «ЗИС»-ээрээ асархаб гэhэн аад, юундэб даа удаарhан байгаа. Зон «ерэхэл болоо ёhотой» гэлсэнэ. Юумэ хүлеэжэ байхадаа хүн гээшэ нэгэл юумэ заал hаа оложо, ярилда- даг зантай бшуу.

Баруун хойто углууда Гаржал (колхозой түмэршэ дархан, жараад наhатайшье hаа нюдэндөө галтай, шадал тэнхээгээ алдаагүй үбгэн) абяагүй hуужа байтараа гэнтэ хү- дэлжэ, тэг дундуур, сонхын хажууда hууhан Сэрэмпил Гончиковто ошожо мэндэшэлдэнэ:

—Һайн гү, нүхэр парторг?

—Һайн, hайн, Гаржал үбгэжөөл.

—Хэзээ удаадахи лекци болохо юм?—гээд Гаржал гартаа барижа ябаhан гааhаяа амандаа зуужа, ха- жуудахиингаа нюур руу сэхэ хара- на.

—Һаяар... Бури hаяар. Капита- лизмын үлэгдэлтэй тэмсэхэ тухай лекци үшөө дахин үнгэргэхэ ёhотой гэлсээбди. Энэнэй урда тээ та лек- цидэ ерэхээ яагаа hэмта?

—Үгы даа... бишни баhа хүгшэр- шэhэн хүн гээшэб, теэд ходошье ерээд яахамниб гэжэ hанагшаб даа.

—Буруу, буруу hананат, — гээд парторг аалиханаар хэлэбэ.

—Зай, Сэрэмпил,—гэжэ гэнтэ Гаржал хоолойгоо ондоо болгобо.— Тэрэшье тэрэ, харин... ши намдаа орходоо эрдэмэй талаар гайтайхан үлүү байжа болохош. Шамhаа нэгэ иимэ юумэ hурахаяа hанаад байнаб.

—Теэд хэлыт даа, юун бэ? Хэлэг- ты, хэлэгты,—гээд Сэрэмпил хүлөө hольбуулна.

—Капитализмын үлэгдэл гэжэ байгаад хөөрэлдэнэбди. Хүнэй тол- гой соо үлэhэн үлэгдэл гэлсэхэдэ хайшааб... Би юрэдөө ойлгоногүйб... Алин гээшэб тэрэ үлэгдэлшни, ши намда...—гэжэ байтарнь Сэрэмпилэй «э-hэ» гэжэ хоолойгоо заhахада Гар- жал тогтожо, бодолгото болоно. Һүүлээрнь халта hуладанги хоолой- гоор үргэлжэлнэ:—капитализмын үлэгдэл гээшэшни алин гээшэб? Намда заажа үгыш—үгы ха юм, ха- рин үниндөө байгаа: зариман горьё- той бэhээ абамсаараа hамгажаал- ханаа хаа яахан сохёод-буулгаад абадаг ушаршье үзэгдэдэг hааб даа, теэд... мүнөө... үгы бэшэ гү? Эндэшни хэн hамгаяа сохиноб. Саашань...,— гэмсээрээ барагдахагүй утаар тооло- хоёо hанахадань Сэрэмпил нюдэеэ сабшахаяа болижо хэлэбэ:

—Капитализмын үлэгдэлые би танда заажа үгэжэрхихэб гэжэ hа- наналби.

—Ухай, заа, заа, алин бэ? Энэ до- роо заа,—гэжэ байгаад, Гаржал илажа байhан маяг үзүүлнэ.

—Теэд заажа үгэхэмни гү?

—Энэ дороо... Заа... хургаараа заа,—гэжэ Гаржал шадалаараа хү- хижэ, өөрынгөө үгэдэ үнэншэhэн маяг харуулан хажуудахияа шэртэ- нэ.

—Харыт даа, эндэhээ, бүри hуу- hан шэгтээ... Байраhаа харахабди. Харана гүт, тэрэ юун байнаб,—гэжэ Сэрэмпил энеэбхилэн сонхо руу толгойгоо эрьюулнэ.

—Харанаб. Ми... ми... минии... ми- нии кузница байна,—гээд Гаржал үбгэжөөл улайшана.

—Тэрэ багаартнайл капитализ- мын нэгэ үлэгдэлэй жэшээ байнал даа,—гэжэ Сэрэмпилэй хэлэхэдэнь Гаржал улам бүри барайн ондоо шарай гаргажа, «кузницыемни ка- питализмын үлэгдэл гэбэ гээшэ гүш, хэдыдэ би муугаар хүдэлөө hэмбиб. Хабарай тарилгада ябаашад юрэдөө минии гараар үнгэрhэн машина — хашиина тушаа гомдоогүй юумэл. Тэрэшни хайшаа юм» гэжэ бүришье hаа гайханги болоно.

—Үгы, кузница бэшэ ааб даа. Зүб, зүб, та хэдыдэшье муугаар хү- дэлөөгүйт,—гэжэ нүгөөдэнь харюу- сана.

Гаржал бүри юушье ойлгохоёо бо- лишоод байба.

—Али кузницын арада тиирэгшэ малые үлэгдэл гэбэ хүн гүш? hэ, юрэдөө, нүхэр, юушье ойлгоно- гүйб.

Үгы даа,—гээд зорёон хэлэнгүй байхадаа «үбгэжөөл гүнзэгы- гөөр ойлгохо байха» гэжэ Сэрэмпил бодожо hуугаа hэн. Харин Гаржал үбгэжөөл hураад hалаха юм бэшэ:

—Алин гээшэб? Алин бэ?... тэрэ капитализмын үлэгдэлшни, юрэдөө?

—Тэндэл байнал даа,—гэжэ Сэ- рэмпил дабтана. Зарим хүнүүд эдэ хоёрой тоосолдохые hонирхожо, тэ- дээндэ дүтэлэн hууна.

—Нүхэр Сэрэмпил, шишье намдаа ойлгуулхаяа болёо хэбэртэйш даа, — гэжэ Гаржал шоглохошуу түхэл үзүүлнэ.

—Зай, тиигээ hаа,—гээд Сэрэм- пил тамхяа гаргаба.—Юундэ үхэр мал кузницынтнай hүүдэртэ тиирэ- нэб?

—Теэд хорёогүйень харана бэшэ аалши,—гэмсээрнь тэдэ хоёр сон- хоор кузница адаглаба.

Кузница нэбшыжэл, хуушан хэ- бээрээ байна. Тойроод яар-ябта тү- мэрэй зүйлнүүд... тармуур, косилка, жатка, сеялкэ гэхэ мэтын юумэнүүд нюдэндэнь тороно.

—Хорёогүй,—гэжэ Сэрэмпил даб- тана.

—Хорёогүйл даа, яагааб теэд, — гэжэ Гаржалшье дабталсаад байна. Тэдэнэр заахан зуур абяагүй боло- жо, сонхоор байд гээд лэ адаглажа hууханаа кузницатай зэргэлээшэ Гаржалай өөрынь гэр хотон аржыжа харагдана. Гаржалай шэнэ хёосхо хорёогой үүдээр нэгэ хүн гараад, таазтай үнэhэ адхахаяа алхалжа ябана. Намжараар хорёолжорхи- hон хорёо соохи амбаар, зундаа сай- гаа шанадаг сарай... Бүгэдэ сэбэрлэ- жэрхиhэн,—зэргэлжэ байhан кузни- ца Гаржалай хотон хоёр тад ондоо- нууд байба.

—Кузница хорёогүй, зүгөөр өөрын- тнай гэр... Өөрынтнай гэр хорёотой байна бэзэ?—гэжэ Гаржалай нюур сэхэ хараад Сэрэмпил hууба.

Гаржал сонхоор харан-харан, бодолгото болоhон янзатай нюдэеэ уйтаруулжа, толгойгоо дохисогоон байна.

—Ойлгобо гүт?—гэжэ Сэрэмпил асууба.

—Ойлгобоб.

—Ойлгоол хадаа болоо,—гээд Сэ- рэмпил үргэлжэлнэ.—Та хэршье ажалда түрүү ябадаг hаа өөрын- гөө гэр байра хорёолhон аад, харин нийтын зөөри — кузни- цаяа хорёолхо сэдьхэлгүй бай- hантнай... — гэжэ ябатарынь «ка- питализмын үлэгдэл гээшэ гэхээ hанаа гүт даа?» гээд, Гаржал өөрөө тэдэ үгэнүүдээ үе үсэрнь таhалан хэлэбэ. Хоюулан кузницаяа харана.

Тиигэhээр байтарнь тэндэhээ нэгэ маряатай үбгэн дүтэлжэ, «эгээ энэ хоёр юу хараа зон гээшэб даа» гэ- сэгээн hонирхоно.

—Капитализмын үлэгдэл хаража байнад ха даа,—гэжэ олоной дунда hууhан нэгэ эхэнэрэй хэлэхэдэ тэ- рээгээр байгаашан «hаа-hаа» гэлдэ- шэнэ. Харин Гаржал энэ үедэ гэм- тэйдэл шарайгаа хубилгаhан hуугаа hэн. Зоной дунда байhан Гаржалай hамган үбгэндөө хандажа, «заа, Гар- жал, яахань hэм. Үглөө үдэрhөө эхи- лэн хоюулан хүбшэhөө модо зөөжэ, хорёолжорхиюужамди, тиигээд дүү- рээ юмэл даа»,—гэжэрхинэ.

Машнын абяан дуулдажа, га- заahаа хүнүүд юрьесээ ороно. Тии- гэhээршье лекци эхилбэ. Лекциин эхилээд байтар Гаржал хажуудаа hууhан Сэрэмпилhээ «хэзээ удаада- хи лекци болохо гэнэш... тэрэшни капитализмын үлэгдэл тухай гү?» гэжэ шэбэнэн hураба.

—Нүгөөдэр,—гэжэ парторг ха- рюусаба.

Ц. Бадмаев.

Амтатай hайн эдеэ хоол бэлдэхэ

...жалшадай улам ургажа байгаа ...териальна ба культурна эрилтэ- ...дые гүйсэдөөр хангахын тулада ...най орон дотор али бүхы хэмжээ ...даг байна. Ниитын эдеэ хоолой ...приятинуудай хүдэлмэриие hай- ...рүүлгэ хадаа тэдэ эрилтэнүүдые ...лгада ехэ удхашанартай. Со- ...ескэ правительство ниитын эдеэ ...лой предприятинуудые олошо- ...гада, столово, чайна болон рес- ...ануудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэл- ...ие бэлэдхэлгэдэ ехэхэн мүнгэн ...эг гаргашална. Энээнэй ашаар ...тын эдеэ хоолой газарнуудта ...ажалшадые эдеэ хоолоор хангалга ...н hайжарна.

Республикын партийна, советскэ ...лдаа наймаанай организацинууд ...тын эдеэ хоолой предприятинуу- ...й хүдэлмэриие hайжаруулха та- ...р hүүлэй үедэ ехэхэн хүдэлмэри ...Республикымнай городуудта, ай- ...ай центрнүүдтэ, хүдөө нютагуудта ...н зуун столово, чайна болон заку- ...нууд мүнөө хүдэлмэрилжэ бай- ...Тэдэнэй түрүү коллективүүд ...жалшадые hайн шанартай эдеэ ...лоор хангаха талаар урдаа табиг- ...hан зорилгоёо hайнаар бэелүүлнэ. ...шээнь, Улан-Удэ городой № 10 ...лово Кяхта городой, Мухаршэбэр- ...н столовонуудай коллективүүд ...жалшадые шанар hайнтай эдеэ ...лоор ба культурна наймаагаар ...наар хангана.

Улан-Удын столовонуудай трес- тын № 44 столовын (даагшань нү- хэр Потапова) хүдэлмэрилэгшэд 1954 ондо эдеэ хоол худалдаха жэ- лэйнгээ түсэб 108,8 процент дүүр- гээ. Столово соонь хододоо ариг сэ- бэр, аяга табаг, вилкэ, халбага бо- лон бусад хэрэгсэлнүүд гүйсэд байдаг. Ажалшад мүн эндэhээ эдеэ хоол гэртээшье абаашаха аргатай. Столовын гомдолой ба дурадха- лай дэбтэрые абажа харахада, эндэ эдеэлhэн хүнүүд официантканууд болон поварнуудта hайнаар хүдэл- мэрилhэнэйнь түлөө баясхалан хүр- гэhэн байдаг. Тэрэшэлэн № 39 столовын коллектив ажалша- дые hайнаар хангахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдодог. Иимэ түрүү столовонуудай хүтэлбэрилэгшэд хү- дөө нютагуудhаа эдеэ хоолой зүйл- нүүдые элбэгээр худалдан абажа, эдеэ хоолой ассортиментые түхэреэн жэл соо үсөөрүүлдэггүй. Эдеэ хоо- лоор элбэг, тэдэнээ hайн шанартай- гаар бэлэдхэдэг, культурнаар хүдэл- мэрилдэг столовонуудта ажалшад- шье олоороо эдеэлдэг байха юм.

Гэхэтэй хамта, олохон столово- нууд, чайнанууд ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтые hайнаар хангажа шаданагүй. «Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүг- жөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР- эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой га- раhанhаа хойшо жэлhээ дээшэ боложо байна. Энэ үе соо республи- кын городуудта, аймагуудта худал- даа наймаанай, тэрэ тоодо эдеэ хоо- лой предприятинуудай хүдэлмэриие эрид hайжаруулха арга боломжо бии байгаа. Теэд БМАССР-эй Ху- далдаа наймаанай министерство, нютагуудтахи тэрэнэй органууд парти, правительстваар тэдээнэй ур- да табигдаhан зорилгонуудые тон hулаар бэелүүлжэ байна.

Ниитын эдеэ хоолой предприяти- нуудай наймаанай түсэб ехэнхидээ худалдажа абтаhан продуктнуудай тоогоор дүүргэгдэнэ. Тиихэдэ өөhэ- дынь хүсөөр үйлэдбэрилэгдэhэн продукци (овощь, хартаабха, га- хайн мяхан гэхэ мэтэ) наймаанайнь эрьесэдэ тон бага байhаар. Жэ- шээнь, 1954 ондо Улан-Удын Же- лезнодорожно районой эдеэ хоолой предприятинуудай наймаанай эрье- сэдэ өөhэдынь үйлэдбэрилhэн про- дукци миил 15 процент, Тарбагатайн аймпотребсоюзда—17, Байкало-Ку- дарада—20, Галуута-Нуурай рудо- управлениин ОРС-до—22,5 процент байгаа.

Тэрэшэлэн зарим столовонууд централизованно аргаар продукт- нуудые бэлэдхэлгэдэ муугаар хабаа- далсана. Тиин республикын колхо- зуудhаа мяха, hү, овощь гэхэ мэтэ продуктнуудые худалдан абаха ар- га боломжоёо хэрэглэнэгүй. Столо- вонуудые даагшанар, ОРС-нуудай начальнигууд, столовонуудай трест- нүүдые эрхилэгшэд өөhэдынгөө ажахыда гахайнуудые шахаха хэрэг- тэ анхарал хандуулнагүй. Иимэhээ столовонуудай кухниhаа гарадаг эдеэ хоолой тон ехэ үлөөдэhэ миил хаягдана. Тэрэнние хэрэглэбэл, жэл соо гахайн олон центнер hайн шанартай мяха абажа шадагдаха байна бшуу. Эдэ дутагдалнууд дээрэhээ боложо, худалдаа най- маанай олохон организацинууд нии- тын эдеэ хоолой наймаанай эрье- сын түсэбые саг болзор соонь дүүр- гэжэ шаданагүй.

Зарим столово, чайнануудта эдеэ хоол бэлэдхэлгын технологи нари- наар сахигданагүй. Тиимэhээ элдэб эдеэ хоол буйлуулхадаа зарим про- дуктыень дутуугаар хэхэ ушар гара- на. Халуугаар, хүйтөөр үгтэдэг эдеэ хоолой ассортиментнэ минимум та- hалдуулагдана. Үглөөгүүр минюдэ бэшэгдэhэн эдеэнэй нилээд олониинь үдэшэлэн дууhашоод байдаг.

Городуудта, промышленна пред- приятинуудта, илангаяа хүдөө нютагуудта ажалшадые эдеэлүүлхэдээ культура сахиха гээшэ ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэ- рилэгшэдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Гэбэшье, олонхи за- кусочнануудта, чайнануудта, ариг сэбэр ба культура ёhотой hайнаар сахигданагүй. Аяга табагай муугаар угаагдаха, официанткануудай эдеэ- лэгшэдтэ шэрүүнээр хандаха ябадал нэгэтэ бэшэ үзэгдэнэ. Эдэ дутагдал- нууд нэн түрүүн Улан-Удын № 23, 22, 27 столовонуудта, мүн Сэлэнгын, Кабанскын, Хориин аймцентрнүүдтэ- хи чайнануудта үзэгдэдэг байна.

Һургуулинуудай буфедүүдэй, сто- ловонуудай хүдэлмэриин тон муу- гаар эмхидхэгдэhэниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зарим hургуулинуудта бу- федүүд байхагүй, байгаашье hаа, тэндэ hурагшадай эдихэ, ууха юумэн үгы тооной аад, папи- рос, архи наймаалагдадаг байха юм. Наймаанай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эдэ дутагдал- нуудтай эбсэшоод байдагынь тон гайхалтай. Тэдэнэйнгээ хажуугаар тэдэ хүтэлбэрилэгшэд столово болон буфедүүдые шухала хэрэгтэй амhар- тануудаар, хүдэлмэришэдые тусхай хубсаhаар хангалгада анхаралаа та- бинагүй. Энээнэй эсэстэ Бургалтайн МТС-эй дэргэдэхи столоводо миил 7 табаг, 8 стакан, 9 вилкэ бии бай- гаа. Энэ дутагдал дээрэhээ боложо, тракторнуудые заhабарилжа байhан механизаторнууд столоводо эдеэл- хэдээ амhартын сүлөөрхые хүлеэжэ, үнэтэ сагаа хэдэн часаар гээнэ.

Ресторанууд, ОРС-нууд болон столовонуудай хүтэлбэрилэгшэд хү- дэлмэрилэгшэдэйнгөө дунда хүмүү- жүүлгын ба ойлгууламжын хүдэлмэ- ри hулаар ябуулна. Ажалдаа үнэн сэхээр, эдеэлэгшэдтэ культурнаар хандахые тэдэнэрhээ hулаар эринэ. Иимэ хүдэлмэриин эсэстэ зарим официанткануудай эдеэлэгшэдhээ үлүү мүнгэ абаха гү, али бусаатдаха ёhотой жэжэ мүнгэ бусаахагүй яба- дал али олон үзэгдэнэ. Столовонуу- дай хангалтатагүй хүдэлмэриин гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэ- хэдэ, ганцал түсэбэй дүүргэлтын хойноhоо оролдоод, эдеэлэгшэдтэ шанар hайнтай эдеэ хоол бэлдэхээ мартажархидаг байна. Гомдолой ба дурадхалай дэбтэрнүүд соо ажалшадай бэшэhэн эрилтэнүүдые бэелүүлэн амта, шэмэ hайнтай олон ондоо эдеэ бэлэдхэхын, культурна хангалгаяа дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй.

Республикымнай олон столовонууд мэргэжэл hайнтай хүдэлмэришэдөөр, эдеэ хоол бэлдэхэ, хадагалха тусхай түхеэрэлгэнүүдээр дуталдана. Скла- дуудтань ариг сэбэр муугаар сахиг- дана. Худалдаа наймаанай министер- ство, Бурмонкоопсоюз, аймпотреб- союзууд эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абадаггүй байна. Тиихэдэ олон зуун хүдэлмэ- ришэдтэй ехэ ехэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд столовонуудайнгаа хүдэлмэри, хүдэлмэришэдэйнгөө эрилтэ тушаа hонирходоггүй байна.

Ажалшадые hайн шанартай эдеэ хоолоор хангаха гээшэ эдеэ хоолой предприятинуудай коллективүүдэй түрүүшын зорилго болоно. Тиимэhээ тус предприятинуудай хүтэлбэрилэг- шэд энэ жэлдэ хүдөө нютагуудhаа эдеэ хоолой продуктнуудые элбэгээр бэлэдхэхэ, тэрэнээ hайнаар хадагал- ха хэмжээнүүдые эртээнhээ хараал- ха зэргэтэй. Ойрын үдэрнүүдhээ эхилжэ, столовонуудаа хабар-зунай хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ эхилхэ хэрэг- тэй. Столово, ресторануудай пар- тийна, профсоюзна организацинууд советскэ худалдаа наймаанай жура- мые наринаар сахихын түлөө шан- гаар тэмсэхэ уялгатай. Республикын худалдаа наймаанай министерство, Бурмонкоопсоюз, ОРС-нууд бариг- дажа эхилhэн столовонуудай барил- гые түргөөр дууhаха, хүдөө нюта- гуудта чайнануудые олошоруулха хэмжээ абаха зэргэтэй. Ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд социалисти- ческэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдеэ хоол наймаалгаар табадахи та- банжэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёhотой.

М. МИХАЙЛОВ.

Сталинградай городской Соведэй делегаци Англида ерэбэ

ЛОНДОН, мартын 25. (ТАСС). Ковентриин муниципальна Соведэй уряалаар Сталинградай городской Соведэй делегаци үсэгэлдэр үдэшэ Лондондо ерэбэ. Ковентриин муниципальна Соведэй түлөөлэгшэд лорд-мэр Джон Феннел түрүүтэйгээр, мүн СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик делегациие аэродром дээрэ угтаа. Угталга дээрэ делегациие хүтэлбэрилэгшэ ажалшадай депутадуудай Сталинградска городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. И. Шапуров, Ковентриин лорд-мэр Джон Феннел үгэ хэлэһэн байна.

Делегациие амаршалха зуураа, Сталинград шадар советскэ арадай туйлаһан илалтын тон ехэ удхашанартай байһые Феннел онсо тэмдэглэлээ, Ковентриин делегациие Советскэ Союзда тон һайнаар угтаһыень тэмдэглээд, Сталинградай түлөөлэгшэдые Ковентридэ мүн лэ тиимэ һайнаар угтахабди гэжэ Феннел мэдүүлээ. Тиигээд советскэ делегадуудта харахые хүсэһэн юумэтэйнь танилсуулха хүсэд арга боломжо олгохобди гэжэ тэрэ найдуулаа.

СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик делегациин гэшүүдтэй ба Ковентриин муниципальна Соведэй түлөөлэгшэдтэй уулзалга эмхидхээд, хоёр городой түлөөлэгшэдтэ обед үгэһэн байна.

ООН-эй Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 24. (ТАСС). Энэ оной февралиин 28-да Газы город шадар Израильтай болоһон тулалдаануудые буруушаажа Египедэй бариһан гомдолые хаража үзэлгые Аюулгүйн Совет үсэгэлдэр үргэлжэлүүлһэн байна.

Израилиин ба Египедэй түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые Аюулгүйн Совет шагнаа.

Дэлгэрэнгы үгэ хэлэхэ зуураа, хоёр гүрэнэй хоорондохи байдалай түгшүүрилтэй болоһоной түлөө Египет зэмэтэй гэжэ харуулхые Израилиин түлөөлэгшэ оролдоһон байна. Энээниие тодоруулхые оролдон урда тээнь болоһон хэдэ хэдэн тулалдаанууд тухай тэрэ хэлэһэн байна. Аюулгүйн Совет хадаа Газы шадар болоһон тулалдаануудые израильско-египетскэ хилэ дээрэ болоһон бусад тулалдаануудһаа тусгаарлан, тэрэшэлэн Израилиин ба Египедэй хоорондохи байдалай юрэнхы дээрээ түгшүүрилтэй болоһонһоо тусгаарлан хаража үзэжэ шадахагүй байна гэжэ Израилиин түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Израилиин түлөөлэгшын хэлэһэн үгэдэ дэлгэрэнгыгээр харюусаха эрхээ өөртөө үлөөнэб гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Египедэй түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. Израилиин түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, Газы шадар болоһон тулалдаанууд тухай Египедэй бариһан гомдолые хоёр ороной хоорондохи байдалай түгшүүрилтэй болоһон тухай олон жэшээнүүдые тооложо балартуулхые шэнээр оролдобо. ООН-һоо Палестинэдэ байдаг ажаглагшадай штабай начальнигай элидхэл тушаа тогтохо зуураа, Египедэй түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлэв. Энэ элидхэл соо Газы шадар болоһон тулалдаанууд тухай асуудал тодорхойгоор харуулагдаагүй, харин ондоо асуудалнууд тушаа үлүүсэ схээр хэлэгдэһэн байна.

Удаань түрүүлэгшэ заседаниие хаагаад, Аюулгүйн Соведэй удаадахи заседаниин болохо үдэр тухай хожом мэдээсэгдэхэ гэжэ соносхоо.

Хитадай ба Болгариин хоорондо научно-техническэ харилсан ажаллалга тухай хэлсээн баталагдаба

СОФИ, мартын 24. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын ба Болгариин Арадай Республикын хоорондо научно-техническэ харилсан ажаллалга тухай хэлсээн үсэгэлдэр Софида баталагдаа. Энэ хэлсээнэй ёһоор арадай ажахын бүхы һалбаринуудай дүй дүршэлые халан абалсаха ябадал хараалагдана. Техническэ документацинуудые бэе бэедээ түлөөһэгүйгөөр үгэлсэхэ, зохихо мэдээнүүдые абалсажа байха, мүн техническэ туһаламжа үзүүлэлсэхын ба научно-техническэ талаар хоёр ороной амжаһан туйлалтануудтай танилсахын тулада мэргэжэлтэдые бэе бэедээ эльгээлсэхэ гэжэ хоёр тала хэлсэһэн байна.

Энэ хэлсээн 5 жэлэй болзороор баталагдаа.

Эхэнэрнүүдэй байдал тухай асуудалаар ООН-эй комиссида

НЬЮ-ЙОРК, мартын 25. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй байдал тухай асуудалаар ООН-эй комисси адли ажалай түлөө адли түлөөһэ түлэхэ тухай резолюциие зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Адли ажалай түлөө адли түлөөһэ түлэхэ принципые бүхы оронуудта хуулиин ёһоор тогтоохые һайшаан дурадхаһан резолюциин проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ Швециин, США-гэй, Англиин ба Кубагай түлөөлэгшэд тодо бэшэ найруулгануудые оруулжа, тус проектые һуларуулха гэжэ оролдоһон байна. Жэшээлхэдэ, «адли ажалай түлөө адли түлөөһэ түлэхэ» гэһэн найруулга ООН-эй комиссида ба бусад органуудта урда тээнь баталан абтаһан байгаа. Тэрэнэй орондо «адли сэнтэй ажалай түлөө адли түлөөһэ түлэхэ» гэһэн найруулга дурадхагдаһан байна.

Индиин премьер-министр Неругэй мэдүүлгэ

ПАРИЖ, мартын 23. (ТАСС). Франс-Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Корейдэхи эблэрэлгын хойноһоо хинан шалгаха комиссиие усадхаха тухай дурадхалые Индиин правительство абаа гү гэжэ парламентын нэгэ депутадай табиһан асуудалда харюусаха зуураа Индиин премьер-министр Неру иигэжэ мэдүүлээ: «Энэ комиссиие байлгахые индийскэ правительство ехээр хүсэдэггүй юм. Гэбэшье, тэрэ хадаа мүнөөнэй оршон байдалда Корейдэхи гансахан лэ нейтральна орониие усадхажа болохогүй гэжэ тоолоно. Хоёр талын командованиин лэ зүбшэл хэһэнэй үндэһөөр энэ комиссиие усадхажа болохо байна».

Бирмын премьер-министр Делидэ ерэбэ

ЛОНДОН, мартын 25. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Бирмын премьер-министр У Ну мүнөөдэр Делидэ ерээ. Тэрэниие Индиин премьер-министр Неру аэродром дээрэ угтаа.

Израильска-иорданска демаркационно хилэ дээрэ болоһон ушар

ЛОНДОН, мартын 24. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Аманһаа мэдээсэһэнэй ёһоор Бетейр деревниин (Иерусалимһаа урдуур байдаг) хоёр таряашаниие израильска дүрбэн солдадай үсэгэлдэр хултайлан абаашаһантай дашарамдуулан эблэрэлгын талаар израильско-иорданска хамтадхамал комиссида Иордани гомдол баряа.

Эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй ёһоор энэ деревниин хүн зон демаркационно хилын саада тээ байһан өөһэдынгөө газарые элдүүрилхэ эрхэтэй юм. Дурсагдаһан таряашад өөһэдынгөө полинуудые элдүүрилжэ байха үедөө хулгайлуулан абаашагдаа гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Парижска хэлсээнүүдые боннско президент баталба

БЕРЛИН, мартын 24. (ТАСС). ДПА агентствын дамжуулһанай ёһоор бундестагай ба бундесрадай эсэслэн баталһан парижска хэлсээнүүдые федеральна республикын президент Хейс мүнөөдэр баталаад, тэдэниие толилхо тухай заабари үгэһэн байна.

Турецко-иракска ээрхэг түримхэйн хэлсээндэ хамаадалсахые Итали хүсэнэ

КАИР, мартын 24. (ТАСС). «Аль-Ахбар» газетын лондонско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор турецко-иракска хэлсээндэ хамаадалсахые хүсэжэ байһан тухайгаа итальянска правительство Англиин ба США-гэй правительствонуудта мэдүүлһэн байна.

Франциин Республикын соведтэ

ПАРИЖ, мартын 24. (ТАСС). Элдэб комиссинуудай элидхэлшэдэй үгэ хэлэлгэ Республикын соведтэ үсэгэлдэр һүни орой болотор үргэлжэлөө. Бүхы комиссинуудынь бултадаа шахуу парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха гэжэ һүүлэй һүүлдэ хэлэһэн байна. Зүгөөр олохон үгэ хэлэгшэд хуулиин тус проектдэ заһабаринуудые оруулха гэжэ дурадхаа. Далайн саанахи территоринуудай хэрэгүүдые эрхилдэг гансахан лэ комисси парижска хэлсээнүүдые буруушааба. Тус комиссиин түлөөлэгшэ Романи парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхые буруушаажа үгэ хэлээ. Тусхайлбал, Баруун Германиие зэбсэглээд, тэдэниие хүсэтэй болгоод байгаа һаамнай Франциин колонинуудаа мэдэхэ ябадалда аюул тохёолдохо байна гэжэ тэрэ хэлээ. «Франциин хараа бодолые даншье хэрэгсээдэггүй» Англиин ба США-гэй ябуулгануудые Романи шүүмжэлээ. «Эндэ хэлэгдэһэн үгэ дууламгай үгэнүүдые би зүбшөөжэ шадахагүй байнаб» гэжэ тэрэ хэлээ.

Сенаторай хэлэһэн энэ оншотой хурса үгэнүүд тухай буржуазна хэблэл олоор тайлбарилһан ба бэшэһэн байна.

Баруунай үзэл баримталдаг олонхидто хамаададаг сенаторнуудай дурагүйтэлгэ ба маргалгануудай хуулиин проектдэ заһабари оруулха ябадалда хүргэхэгүйнь тулада Франциин зонхилхы нюурнууд али болохо хэмжээнүүдээ абажал байһаар. Правительствые толгойлогшо хадаа баалалта хэхынгээ тула этигэл найдабари тухай асуудал табижа магад гэһэн зэрэб үгэнүүд Республикын соведэй забһарлалгын үедэ тараһан байна. Правительствые толгойлогшо хадаа энээниие хуулитаар хэжэ шадахагүй юм. Юуб гэхэдэ, конституциин ёһоор, хоёрдохи палата дээрэ этигэл найдабари тухай асуудал табиха эрхэ тэрээндэ үгтэдэггүй юм. Гэбэшье, парижска хэлсээнүүдые үгэ дуугүйгөөр һайшаагаагүй һаань, кабинет тушаалһаа буухань гэжэ сенаторнуудые занан айлгахые тэрэнэй һанаашалжа байһан тухайнь хөөрэлдөөнүүд болоно.

Мүнөөдэр нютагай сагаар 10 часта парижска хэлсээнүүд тушаа юрэнхы дискусси болоо.

Республикын соведэй заседани хэжэ байһан Люксембургска ордон шадарай үйлсэнүүдтэ хүн зон олоор суглараа. Ордониие тойруулаад полициин отрядуудай хүсэтэ харуул табигдаһан байна. Ордоной үүдэ шэглэн ошоһон хүн бүхэнһөө тэдэнэр тусхай пропуск эринэ. Парижай ба Франциин бусад олон городуудай ажалшадай делегацинууд Республикын соведтэ орохын тулада таһалгаряагүйгөөр ерэжэл байба. Гансахан лэ үсэгэлдэр үдэшэ 128 делегаци Республикын соведтэ ороо.

«Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, вермахтые һэргээлгые францусска арадта баадхахые парижска хэлсээнүүдэй тала баригшадай оролдолгодо эсэргүүсэн буруушаалгын тэмдэг болгон хэдэ хэдэн предприятинуудай хүдэлмэришэд забастовконуудые эмхидхэнэ, богонихон саг соо ажал хүдэлмэреэ таһалдуулна. Рошбюндахи (Дээдэ Альпанууд гэжэ департамент) барилга дээрэ, Париж шадарай Монтрей гэжэ газарта, Сен-Денидэхи «Астер» гэжэ заводто, Париж шадарай Жуэнвиль-Ле-Пон, Курбевуа гэхэ мэтын газарнуудай хэдэ хэдэн предприятинуудта ба бусад городуудта богонихон саг соо забастовконууд болоо.

Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалгада францусска үргэн олониитэ эсэргүүсэн тэмсэһэн зангаараа.

Францусска ниитын элитэ ажал-ябуулагша Жак Мадоль «Монд» газетэдэ статья бэшээ. Тиихэдээ, Францида Англиин ба Америкын зүгһөө хашалтануудай хэгдэдэг байһые элишэлэн харуулһан байна.

ПАРИЖ, мартын 24. (ТАСС). Республикын соведэй мүнөөдэрэй заседаниин эхилхэдэ Жан Шэнтрон үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа «Даб дээрэхи резолюци» гэдэгые Республикын соведэй коммунистическэ бүлэгэй зүгһөө дурадхаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Уласхоорондын мүнөөнэй оршон байдалтай дашарамдуулан, мүн парижска хэлсээнүүдэй статьянуудай удхые хараадаа абалсан Республикын совет хадаа парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай проектые буруушаана, германска асуудал тухай ба Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахилга эмхидхэхэ тухай дүрбэн гүрэнэй хэлсээ хэхын тулада шухала хэмжээнүүдые дары абахыень францусска правительствые уялгална».

Республикын соведэй хүдэлмэрилхэ гуримай ёһоор, парижска хэлсээнүүдые статья статьягаарнь зүбшэн хэлсэлгын эхилхын урда тээ энэ дурадхал голосованида табигдаха ёһотой юм.

МРП партиин гэшүүн Ивон Куде Дю Форест үгэ хэлэхэдээ, «парижска хэлсээнүүдэй хэдышье тиимэ дутуунуудтайшье һаань, тэрэнэй түлөө голосоо үгэхэб, юуб гэхэдэ, Баруун Германиие зэбсэглэлгэ «зайлашагүй» болоод байна гэжэ мэдүүлээ.

Социалист Марсель Шампэ үгэ хэлэхэдээ, баруунгерманска шэнэ вермахтые мүн лэ үмөөрөө.

Удаань «социальна республиканец» Жан-Ив-Шапален үгэ хэлээ. Германска сэрэгүүдэй гарһаа хохидон үхэһэн нүхэдөө шаналан дурадаха зуураа, парижска хэлсээнүүдые «эсэслэн баталуулхагүйбди», Баруун Германиие «зэбсэглүүлхэгүйбди» гэжэ хэлэхые тэрэ уряалаа. «Францимнай амгаланаар ажабайха бодото найдабари» болохогүй байна. Тус хэлсээнүүдые зүбтүүлхэ гэһэн дипломатическа бүхы арга мэхэнүүд энэ ушарые далдалжа шадахагүй байна гэжэ Шапален онсо тэмдэглээ.

Заседаниин түгэсхэлдэ коммунист Жан Шэнтрон үгэ хэлэжэ, өөрынгөө дурадхаһан резолюциин проектые үндэһэлжэ үгөө.

ПАРИЖ, мартын 25. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ Франциин Республикын соведтэ үсэгэлдэр үдын хойно үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

Раймон Пеншар («бэеэ даанхай республиканец») үгэ хэлэхэдээ, парижска хэлсээнүүд францусска олониитые ехээр сошордуулна гэжэ заагаа. Правительствые толгойлогшо Форой хэлэһэн үгэнүүд энэ сошордолгые һуларуулаагүй гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Германска милитаризмын зүгһөө ээрхэг түримхэй ябуулгануудай гаража болохо байһанда эсэргүү ямаршье найдуулга парижска хэлсээнүүд дотор үгы юм гэжэ Пеншар онсо тэмдэглээ. Парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдаад байгаа һаань, ямаршье хизаарлалтануудые хэрэгсээнгүйгөөр өөрынгөө армиие Баруун Германи байгуулха гэжэ түбэгшөөн айжа байһан тухайгаа тэрэ элишэлэн мэдүүлээ.

«Баруун Германиие зэбсэглэлгэһээ арсаха хэрэгтэй. Хэрбээ бидэнэй тиигээгүй һаамнай дэлхэйн хоёр дайнай үедэ манда тохёолдоһон бүхы хохидол хиидэ хосорон һалаха байна. Баруун Германиие «зэбсэглүүлхэгүйбди!» гэжэ эрид шангаар манай ороной мэдүүлжэ шадаха байһыень би хүсэдөөр хүндэлнэб гэжэ Пеншар хэлээ. Тиихэдэнь Республикын соведэй зарим гэшүүд альга ташаһан байна.

Пеншарай үгэ хэлэхэдэ заседанида хабаадагшадай дунда абяа шэмээн гараһан байна. Зүбшэн хэлсэлгын түгэсхэл дээрэ үгэ абаха гэжэ байһан премьер-министр Эдгар Фор тэрээндэ харюу үгэхын тулада яаралтайгаар үгэ хэлээ.

Парижска хэлсээнүүдые дары эсэслэн баталхые баалаха зуураа, США-гэй ба Англиин зүгһөө Францида хашалта хэгдэнэгүй гэжэ Фор хэлээ. Тэрэ хадаа Баруун Германиие зэбсэглэлгые зүбтүүлхэ гэжэ гол түлэб оролдоһон байна. Вермахтые һэргээхые Франциин зүбшөөлгэ «үнэн зүб политика» гээшэ гэжэ тоолохо зуураа энэ политика «франко-германска эблэрэлгэдэ» туһалха юм гэһэн хэбэртэйгээр хэлээ.

Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхаһаа Республикын соведэй арсаад байгаа һаа, правительственна шэнэ кризис болохо гэжэ ойлгуулхаар Фор саашань хэлэһэн байна. «Бидэнэр өөһэдынгөө хараа бодолые хирэ хирэ болоод лэ хубилгажа шадахагүйбди. Хэрбээ иимэ ушарай тохёолдоод байгаа һаань, энээн тухай манай союзнигуудта яаба хээбэшье би мэдээсэхэ байнаб» гэжэ тэрэ хэлээ.

Жорж Перно («бэеэ даанхай республиканец») ба Республикын соведэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин түрүүлэгшэ Марсель Плезан гэгшэд парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталха гэжэ хэлэһэн байна.

Пьер Марсиласи («бэеэ даанхай республиканец») үгэ хэлэхэдээ, парижска хэлсээнүүдые буруушаагаа һаань Франциин уласхоорондын байдал муудаха, тэрэ хадаа «гансаарданги байдалда ороха» гэһэн хэбэртэйгээр үгэ хэлэгшэдые буруушааһан байна. «Зүгөөр үнгэрһэн арбан жэлэй туршада соо бидэнэр гансаарданги байдалтай байгаагүйбди. Гэбэшье, Дүтын Востогто манай байдал хэсүү бэрхэтэй болонхой. Дальна Востогтохи манай интересүүдтэ ехэ хохидол ушаруулагдаа. Хойто Африкадахи манай байдал тогтууригүй болонхой. Бидэнэр өөһэдынгөө союзнигуудтай тиимэ һайн харилсаануудтай байдаггүйбди. Парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдаһанайшье һүүлээр эдэ харилсаанууднай һайжархагүй гэжэ би бодоноб» гэжэ тэрэ хэлээ.

Үгэ хэлэлгэ үдэшэ орой болотор үргэлжэлөө.

Францусска командовани ба Урда Вьетнамай засагаархид Женевскэ хэлсээнүүдые эбдэнэ

ХАНОЙ, мартын 25. (ТАСС). Францусска командованиин ба Урда-Вьетнамай засагаархидай женевскэ хэлсээнүүдые эбдэдэг тухай олон тоото мэдээсэлнүүдые вьетнамска хэблэл толилжол байһаар. Жэшээлхэдэ, сүлөөлэлгын дайнда хабаадалсаһан вьетнамска гурбан патриодые Кан-То (Урда Вьетнам) провинцида францусска солдадууд ба баодаевска агентнууд бүри һаяхан алаһан байна. Тань-Хоа (Урда Вьетнам) провинцидахи Донг-Ганг гэжэ деревнидэ францусска сэрэгүүд добтолоо. Эдэ солдадууд бүхы эд зөөриинь дээрмэдэн абаад, эдеэ хоолыень үгы хээд, тосхониие галдаһан байна. Францусска командовани ба урдавьетнамска засагаархид Женевскэ зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые эбдэн, Хойто-Вьетнамай хүн зониие Урда зүг руу хүсөөр туужа абаашаһан зандаа.

Гэмтэ ябуулгануудаа далдалхын ба женевскэ хэлсээнүүдые эбдэһэнэйнгээ түлөө харюусалгыень өөрһөө зайсуулхын тулада францусска командовани хадаа хэлсээе эбдэһэнэй түлөө гэм зэмые ямаршье үндэһэгүйгөөр Вьетнамай Демократическа Республикада тохохые һэдэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан Вьетнамдахи хамтадхамал комиссида ородог вьетнамска Арадай армиин түлөөлэгшэ генерал Вань Тьен Дунг францусска командованиин баталамжануудай үндэһэгүй байһые элирүүлхэ зуураа, францусска сэрэгүүдэй ба урдавьетнамска засагаархидай хэһэн гэмтэ хэрэгүүдые арсашагүйгөөр тодоруулан харуулһан байна. Нган-Сондо, Чит-Канда, Ха-Ламда, Бинь-Танда ба бусад газарнуудта болоһон ушарнуудые хинан шалгаха уласхоорондын комиссиин мүрдэжэ үзэхэдэ, женевскэ хэлсээнүүдэй статьянуудые францусска сэрэгүүдэй эбдэһэниинь элирһэн байна гэжэ Ван Тьен Дунг мэдүүлээ. Вьетнамай Демократическа Республикада дамжуулан үгэһэн районуудһаа гаража ошоходоо францусска сэрэгүүд олон тоото агентнуудые тэндэ үлөөһэн байна. Тэдэнь мүнөө үедэ һүйдхэлгэнүүдые хэнэ гэжэ Вань Тьен Дунг мэдээсээ. Нго Динь Дьемэй агентнуудые ДРВ-гэй засагаархид баряа. Тэдэнэр Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын бэелүүлжэ байһан хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэхыень хүн зониие уряалһан листовконуудые тараадаг байгаа. Энэнь Женевскэ зүблөөнэй шиидхэбэринүүдтэ харша байна гэжэ тэрэ мүн лэ заагаа. Иимэ ябуулгануудта эсэс табихыень Францусска союзай сэрэгүүдэй командованиһаа Вьетнамска Арадай армиин түлөөлэгшэ эриһэн байна.

Вьетнамда буудалдаанай зогсоогдоһон сагһаа хойшо 1955 оной январиин 31 хүрэтэр францусска союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд Женевскэ хэлсээнүүдые 2.300 дахин эбдэһэн байна. Тиихэ зууран 822 хүн алуулаа, 3.742 хүн шархатаа, мүн 13.450 хүн арестовалагдаһан байна гэжэ вьетнамска информационно агентство мэдээсэһэн байна.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, мартын 25. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор Эдгар Форой правительство хадаа экономическа талаар «тусхай түлөөлэлгэ» тэрээндэ үгэхэ тухай хуулиин проектые Национальна суглаанай бюрогой үзэмжэдэ табиһан байна. Хуулиин тус проект финансова комиссиин үзэмжэдэ дамжуулан үгтөө.

Агын һонинууд

КУКУРУЗА ЕХЭЭР ТАРИГДА[…] БОЛОХОНЬ

Манай округто үнгэрэгшэ ж[…] силос дарахын тула оройдоо […] гектарта кукуруза тариһгдаһан […] Тиигэжэ, зарим колхозууд кук[…]зын муу бэшэ ургаса хуряаһан […]на. Жэшээлхэдэ, Агын аймагай […] партсъездын нэрэмжэтэ колхозо[…] 5 гектар талмайһаа 400 центнер […] курузын ургаса хуряажа абаа […] Мүн Ленинэй, Швернигэй нэрэ[…]тэ колхозууд кукурузын бага […] ургаса хуряаһан байна.

Энэ жэлдэ округой колхозууд […] гектарта кукуруза тарихаар ха[…]на. Мүнөө эндэхи колхозууд к[…]руза тариха газарые шэлэн о[…] тэндэ нютагай үтэгжүүлгэнүүды[…]лэдхэжэ эхилэнхэй.

ШУУРГАН СООГУУР…

Могойтын аймагай «Победа» […]хозой хонишон Цыбжит Дугд[…] хонидоо бэлшээридэ адуулжа […]тараа һалхи шуурганда дайраг[…] Адуулжа ябаһан табан зуу гара[…]нидынь тогтоохын аргагүй, […] һалхинда туугдан, тала руу б[…]рэлдэн ябашаба. Гэрэйнгээ дүт[…]шье һаа, Цыбжит хонидоо […]рюулжэ шадабагүй, хорёод […] километрын газарта ябашаһан […]ба. Һалхи шууурган бүри шанга[…]

Колхозойхидынь Цыбжит Д[…]новае хонидтойнь хамта үгл[…]рынь аяар үдэ болоһон хойно т[…] нэгэ һөөг бургааһан сооһоо бэд[…] олоһон байна.

Саһан шуурганай үедэ ниитын […] малые аршалан хамгаалһанай […] түлөө нүхэр Дугданова Читын […]ластной Соведэй гүйсэдкомой […] дэлэлэй грамотаар ба 500 тух[…] мүнгөөр шагнагдаһан байха юм.

МЕХАНИЗАТОРНУУДТА ЗНАЧОГУУД БАРЮУЛАГДА[…]

«Шэнэ ба боро газар ашаглал[…] түлөө» гэһэн ВЛКСМ-эй Ш[…] значогууд округой 21 механиза[…]нуудта барюулагдаба. Тэдэнэй[…]да Ононой МТС-эй суута трактор[…] Николай Хрисаненко бии. Энэ […] комсомолец партиин уряагаар […]нинградһаа ерэһэн юм. Үнгэр[…] жэлдэ нүхэр Хрисаненко «АТ[…]НАТИ трактораар сезон соогоо […] габариһаа галуур 175 гектар зө[…] хахалалга хэһэн байна. Мүн […] килограмм хүрэтэр тоһо ба го[…] алмаа.

Д. Жапханда[…]

Шэнэ номууд

Республикын магазинууд б[…] киоскнуудта шэнэ номууд олоо[…]таад, худалдаанда гаргагдаба. […]нэй тоодо:

С. Ковалев — Ажалшадые ко[…]нистическээр хүмүүжүүлхэ […] ямар удхатайб. 90 мүнгэтэ.

В. Архангельский — «Буу, ха[…]ли бариһан хүн» 65 мүнгэтэ.

Урда сагай Греци гэжэ уншал[…]ном. 4 түхэриг 60 мүнгэтэ.

П. А. Знаменский—Физикэ […]гын методико.

Мигель Сервантес—«Цыгано[…]» 65 мүнгэтэ.

М. Горький—Повестьнууд […] рассказууд. 6 түхэриг 40 мүнгэт[…]

Шатараар СССР-эй чемпионой нэрэзэрг[…] олохын түлөө мүрысөө[…]

Шатараар СССР-эй түрүү һ[…]ээлхын түлөө XXII чемпион[…] илаһан гроссмейстернүүд Е. Ге[…] В. Смыслов хоёрой хоорондо ш[…]раар СССР-эй чемпионой нэрэз[…] олохын түлөө нэмэлтэ мүрысөө[…] гэргэхэ гэжэ СССР-эй Министр[…]дэй Соведэй дэргэдэхи физкул[…]рын ба спортын хэрэгүүдые эрх[…] комитет тогтоогоо.

Гроссмейстернүүд зургаан п[…] наадаха байна. Тиихэдээ, 3,5 гу[…] 4 очко абагшань СССР-эй чем[…] гэжэ соносхогдохо юм. Тэнсээд[…] очко тус буридөө абаад) б[…] һаань нэгэнэйнь шүүгдэтэр […] сөөн үргэлжэлүүлэгдэхэ байна.

Гроссмейстернүүдэй наадалга […]релиин 5-һаа 16 хүрэтэр Моск[…] түмэрзамшадай Культурын Ц[…]ральна байшан соо болохо юм.

(ТАСС)

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[…]

Мүнөөдэр КИНО ТЕАТРНУУД[…]

Оперо ба баледэй театрта — балет […]бединое озеро» (12 ч.), оперо «Се[…]ский цирюльник» (20 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Предсто[…] состоится» (8 ч. 30 м. 12 ч. 30 м., […] 30 м., 16 ч. 30 м, 18 ч. 30 м., 20 ч. […] ба 22 ч. 30 м.), «Команда с нашей […]цы» (10 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34.05, местной информации и писем — 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00414. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 767.